PAZARTESİ
14 KÂNUNUEVVEL 1931
6 ncı sene, No. 2099
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

Meclis reisinin riyasetinde Ismet Paşa ve vekillerin iştirakile bir içtima yapıldı

Kaçakçılık hakkındaki rapor hazırlandı. Kaçakçıları muhakeme için istiklâl mahkemelerinin ihdasına lüzum görülmedi.,

TASARRUF

Millî İktısat ve Tasarruf Cemiyeti her sene bu içinde bulunduğumuz haftayı tasarruf haftası olarak kabul etmiştir. Bu hafta zarfında tasarrufun mânasını anlamaya çalışacağız. Ve bunun mânasını kimse, İsmet Paşanın Ankarada evvel ki gün irat edip te dünkü gazetelerde çıkan nutku kadar büyük bir vuzuhla anlatmış değildir

İsmet Paşa bize paramızın kıymetini korumak için alınan tedbirleri hatırlattı. Ve bu tedbirler sayesinde, yıkılmaz birer dağ zannedilen paralar kıymetlerini kaybettikleri halde,kendi paramızın iki seneden beri kıymetini muhafaza ettiğini söyledi. Gümrük tahdidatı hakkında son alınan tahdidatın mânası da paramızın kıymetini muhafaza gayesine matuf olduğunu bildirdi. Ve bu uğurda hükûmetin her tedbiri almağa hazır olduğunu temin etti.

Hükûmet İsmet Paşanın etraflı surette izah ettiği tedbirlerle millî iktısadımızı korumak için uhdesine terettüp eden vazifeyi yapmış bulunuyor. Ancak bu tedbirlerin müessir olabilmesi için vatandaşların da uhdelerine terettüp eden vazifeyi yapmaları lâzımdır. Bu vazife de millî sermaye teraküm edebilmek için tasarruf etmek ve para sarfederken de millî iktısadımızı koruyacak şekilde sarfetmeğe itina etmektir.

Millî sermayeyi vücude getiren büyük teşebbüslerden ziyade küçük tasarruftur. Ve millî sermayenin ne büyük bir medeniyet ve hars âmili olduğu nazarı itibara alınacak olursa, küçük tasarrufun, milletlerin hayatındaki şümul ve ehemmiyeti anlaşılır. Fransanın malî kudreti, Fransız milletinin tasarrufu itiyat etmiş olmasındadır. Bu itiyat Fransayı birçok mühlik vartalardan kurtarmış ve Avrupanın en nüfuzlu bir devleti vaziyetine koymuştur.

Tasarruf haftasının mânası bir haftalık perhiz gibi hafta içinde az para sarfetmek ve bunu takip eden hafta zarfında da arttırılan parayı sarfetmek demek değildir. Tasarruf haftası, tasarruf terbiyesinin tamimine ve tasarruf itiyadının hasıl olmasına çalışmak için ilân edilmiştir. Dar zamanlarda nasıl tasarruf yapılabileceği sorulabilir. Hemen söyleyelim ki tasarruf geniş zamanlardan ziyade dar zamanlarda hasıl olan bir itiyattır. Ve Amerikada istatistikler göstermiştir ki iktısadî buhran arttıkça, bankalarda küçük tasarruf şeklindeki mevduatın mikdarı da artmıştır. 1915 senesinde Amerikada 16 milyon küçük tasarruf hesabı vardır. Ve mevduatın mikdarı da 8 milyar dolardı. 1930 senesinde hesapların mikdarı 52 milyonu tecavüz etti ve mevduat da 28 milyara baliğ oldu. İstatistiklere göre iktısadî vaziyet darlaştıkça, küçük tasarruf ta çoğalıyor. Ve bunu tabiî görmek lâzımdır. Çünkü halk daha ihtiyatlı oluyor.

Vatandaşa terettüp eden ikinci vazife para sarfederken millî iktısadiyatımızı koruyacak şekilde sarfetmeğe itina etmektir, demiştik. Filhakika bu, birinci vazife kadar ve hattâ ondan da daha ehemmiyetlidir. Ve bunun mânası şudur: Bir eşya satın alırken Türk malını ecnebi eşyasına tercih etmek.

Eğer bu vazifeyi ifa edebilmiş olsaydık, belki de hükûmet gümrük tahdidatı hakkındaki tedbirlere müracaat etmeği lüzumlu bile görmezdi. Şimdi tahdidat bize bunu bir dereceye kadar mecburî olarak yaptırıyor. Bu, bir taraftan sanayi erbabı için ecnebi malı kadar ve hattâ ondan da daha ucuz ve daha sağlam eşya imaline çalışmağa fırsat ihzar etmiştir.Diğer taraftan da millet efradını da Türk eşyasını satın almağa alıştıracaktır. Gerek müstahsil ve gerek müstehlik bunu bir fırsat addetmelidir. Ve kimbilir belki de geçici olan bu vaziyetten azamî istifade etmelidir. Normal zamanlarda bu kolay kolay yapılamazdı. Fakat tarihte bazan beynelmilel vaziyetin buna müsait olduğu zamanlar olmuştur. Ve bu fırsatlardan istifade etmeği bilen milletler bir hamlede iktısadî vaziyetlerini kuvvetlendirmişlerdir. Napolyon'un tatbik etmek istediği sistem kontinantal denilen abluka, bazı Avrupa milletlerine ilk iktısadî inkişaf fırsatını vermişti.

Biz de her halde doğru yol üzerinde yürüyoruz ve Başvekilin dediği gibi "yolumuzda her manii bertaraf edecek ve ilerliyeceğiz."

Ahmet ŞÜKRÜ

Kaçakçılıkla mücadele için 22 maddelik bir program hazırlandı

Dün meclis bütçe encümeni salonunda İsmet Pş. nın iştirakile yapılan içtima geç vakte kadar devam etti

İçtimaa bugün de devam edilecektir. Dünkü içtimada programın adliyevi alâkadar eden kısmı görüşülmüştür.

İçtimada noktai nazarını izah eden Başvekil İsmet Pş

ANKARA, 13 (Telefon) — Kaçakçılık meselesini tetkik eden Halk Fırkası Maliye tetkik komisyonu mesaisini ikmal etmiş ve bir rapor hazırlamıştır. Komisyon bu raporunda kaçakçılıkla mücadele için 22 maddelik bir mücadele programı tesbit etmiştir. Bu raporun tetkiki ve kat'î mücadele programının tanzimi için bugün öğleden sonra Millet Meclisi bütçe encümeni içtima salonunda mühim bir içtima akdolunmuştur. Geç vakte kadar devam eden bu içtimaa Meclis Reisi Kâzım Paşa riyaset etmiş, Başvekil İsmet Paşa ve vekiller de içtimada hazır bulunmuşlardır. İçtima salonunun küçüklüğü dolayısile mü zakeratı takip arzusunda olan birçok meb'uslar salonun kapıları önünde ve iskemlelerine çıkmak suretile bu arzularına nail olabilmişlerdir. Koridor hıncahınç dolmuştu.

Raporun heyeti umumiyesi

Aldığım malûmata göre komisyonun hazırladığı raporun heyeti umumiyesi muvafık mütalea edilmiştir. Ancak mücadele programının bazı maddeleri üzerinde alâkadarvekiller itiraz ve mütalealarını serdetmişlerdir. Başvekil İsmet Paşa da muayyen meselelerde noktai nazarını izah etmiştir. Vaktin gecikmesine binaen içtima yarına talik edilmiştir. Yarınki içtimada mücadele programı kat'î şekline alacaktır.

Cenup hududu

Cenup hududu üzerinde alınacak kat'î tedbirlerin şekil ve mahiyeti yarın müzakere ve tesbit edilecektir. Kaçakçılıkla mücadelenin iki esaslı hedefi bulunacaktır. Biri hudutlarda müsellâh kaçakçılığa, diğeri de gümrük idarelerindeki medenî kaçakçılığa matuftur. Alınacak tedbirlerin bir kısmı mevcut kanunlar ve nizamların tadilini istilzam ettiğinden bu tadilâtın icrasına derhal tevessül olunacaktır. Alâkadar vekiller müştereken kanun lâyihalarını hazırlayacaklardır.

İdarî tedbirler

İdarî tedbirlere gelince her vekâlet üstüne terettüp eden vazifeyi ehemmiyetle ifa edecektir. Bugünkü içtimada mücadele programının adliyeyi alâkadar eden kısmı üzerindeki müzakerat nihayete ermiştir.

İstiklâl mahkemeleri

Kaçakçıları muhakeme için İstiklâl mahkemeleri ihdasına lüzum görülmemiştir. Hükûmet gibi komisyon azaları da normal adalet cihazı ve fakat mevzuatı tadil suretile gayeye varılabileceği kanaatini izhar etmişlerdir. Kaçakçıların muhakemeleri mevkuf olarak icra olunacak ve seri muhakeme usulleri tatbik olunacaktır. Yarınki içtima sabah onda başlayacak ve içtimaa öğleden sonra Meclis heyeti umumiyesinin içtimaını müteakip, devam olunacaktır. Yarın tetkiki ikmal edilecek olan mücadele esasları salı günü fırka grupunda müzakere edilecek ve bilâhara Millet Meclisine intikal edecektir.

Dünkü içtimaa riyaset eden Meclis reisi Kâzım Pş. Hz.

İlk Tahsil

Yozgat meb'usu yeni bir teklifte daha bulundu

Süleyman Sırrı Bey

ANKARA, 13 (Telefonla) — Yozgat meb'usu Süleyman Sırrı B. dün Meclise iptidaî tahsil hakkında bir kanun teklifi tevdi etmiştir. Bu teklifinde ilk tedrisat kanunumuzda bazı tadilât icrasını istemektedir.Bu meyanda kanuna ilâvesini istediği bir maddede ezcümle şu kayitler mevcuttur:

"Her sene ilk mektep müdür ve muavinleri tarafından mektebin açılmasını müteakip tedrisat başlamazdan evvel mektebin bulunduğu mahalle ve köyde tahsilde bulunan çocuk velilerine münasip vasıta ile keyfiyet ilân ve tefhim edilir.

Tedrisat başladıktan sonra mektebe devam etmiyen çocuk velilesine 24 saat zarfında çocuklarını mektebe göndermeleri ihtarname ile bildirilir. Hastalık, aile efradından birinin vefatı, çocuk velisinin hizmete muhtaç olacak derecede hastalığı kar ve sel gibi mânialar nevinden mazeretlere müstenit olmıyarak bu müddet bittikten sonra çocuğu mektebe göndermeyen veli hakkında ahkâmı cezaiye tatbik olunmak üzere lâzım gelen takibat yapılır.

Teklifin diğer maddeleri cezanın ne suretle tesbit edileceğine dairdir.

Et narhı şubatta tatbik edilecek..

Dün Muhiddin Beyin riyasetinde büyük bir içtima yapıldı..

Muhiddin B. gazetemize vaziyeti izah ediyor

Dün Belediyede Vali ve Belediye reisi Muhiddin Beyin riyasetinde kaymakamlar, müfettişler ve baytarların iştirakile et meselesi hakkında görüşülmek üzere bir içtima yapılmıştır. Komisyonun evvelce verdiği narh kararının sureti tatbiki etrafında bazı mukarrerat ittihaz edilmiştir.

Et komisyonu mazbatasını hazırlamaktadır. Bugün yarın daimî encümene verecek ve daimî encümen de ete azami fiatı tesbit edecektir.

Dünkü içtimadan sonra Vali ve Belediye reisi Muhiddin B. bir muharririmize et meselesi hakkında şu izahatı vermiştir:

— Komisyon yaptığı içtimalarda et fiatlerinde ihtikâr mevzuu bahis olmadığı kanaatına varmıştır.

Etin celepten alınması, tüccar ve perakende fiatler üzerinde istatistiklere istinaden tetkikat yapılmıştır. Neticede anlaşılmıştır ki İstanbulda istihlâk edilen etin yüzde 80 i karaman ve sığırdır. Binaenaleyh komisyon en ziyade bu iki cins eti bilhassa nazarı dikkata almıştır. Ve neticede de yalnız karamana ve sığıra azamî fiat tesbiti muvafık görülmüştür. Maamafih et havayıcı zaruriyeden olduğu için her nevi et belediyenin daimî ve sıkı kontrolu altında bulundurulması tabiidir. Kıvırcık ve dağlıç miktarı ise azdır. Karamana ve sığıra narh konması komisyonda ekseriyet kararıledir. Komisyonda bir kısım arkadaşlar da ihtikâr mevzuu bahsolmadığına nazaran narh konmasına da lüzum olmadığını söylediler."

Daimî encümen narh şeklini yakında kararlaştıracaktır. Fakat karar umumi meclis tarafından tasdik edileceği için tatbiki şubata kalacaktır.

Tasarruf haftası bütün hızı ile devam ediyor!

Her tarafta canlı bir faaliyet var; memurlara yeni bir tamim yapıldı

Vitrin müsabakasına hazırlık..

Yerli malı ile tezyin edilen bir vitrin daha

Tasarruf ve yerli mallar haftasının dün ikinci günü idi.

Haftanın ilk günü sırf yerli mallarından tertip edilen vitrinlere dün de bir çokları iltihak etmiştir. Hattâ öteden beri ecnebi parasile iş yapan ecnebî malı satan bir kaç büyük mağaza bile yerli mallarından vitrin tertip etmişlerdi.

Tasarruf müddetince radyoda verilecek olan konferansların ikincisi dün akşam verilmiştir. Dün Gülhanede muallim Dr. Abdülkadir Bey tarafından da tedavide tasarruf hakkında bir konferans verilmiştir. Millî İktısat ve Tasarruf Cemiyeti mümessili Daniş Bey dün vali muavini Fazlı Beyi ziyaretle izahat vermiştir. Tasarruf haftası münasebetile mekteplerde verilecek müsamere ve konferanlara bugün başlanacaktır. Çarşamba günü saat üçte Halk evinde hanımlara bir konferans verilecek, persembe akşamı Galatasaray lisesinde kız amelî hayat mektebi talebesi tarafından bir müsamere verilecektir. C. H. F. İstanbul teşkilâtı da bu hafta zarfında vasî şekilde faaliyette bulunacaktır. Fırka nahiye merkezleri ve ocakların

(Devamı 5 inci sahifede)

Vatandaşın Kalesi Tasarruftur

Koli muamelâtı durduruldu, Ankaraya memur gönderildi..

İki numaralı kararname gümrüklerde yeni bir vaziyet ihdas etti..

Gümrüklerde dün muamele 2 numaralı kararnamenin tebliğile yeni bir şekle girmiştir. Yeni kararname mevaddı iptidaiye ve bir çok mevaddı kontenjan listesi haricinde bırakmaktadır. Halbuki gelecek ve müteakip aylarda idhal olunacak bu maddelerin beyannameleri şim

(Devamı 5 inci sahifede)

Halil Beyin Teklifi

Piyasada müsait bir tesir yaptı..

Bu seferki teklifin kabiliyeti tatbikiyesi görülüyor

Müstakil İzmir meb'usu Halil Bey bundan bir müddet evvel yaptığı bir kısım eşyanın men'i idhali teklifinden sonra yeni bir teklif daha yaptı. Halil Bey içine gene şekeri de koyduğu birçok eşyanın idhalinin men'ini istemektedir. Halil B. in bu teklifi piyasada müsait bir şekilde karşılanmıştır. Müstakil İzmir meb'usu bu defaki men'i idhal teklifinde hakikaten idhalinin men'i kabil olan eşyayı intihap etmiştir.

HALİL BEY

Tınaztepe ve Zafer!

İki yeni muhribimiz 10 güne kadar geliyor

İtalyan inşaatı bahriye tezgâhlarında inşa edilen ve son günlerde tecrübeleri yaptırılmakta bulunan Zafer ve Tınaztepe muhriplerimiz çok yakında limanımıza geleceklerdir. Aldığımız malûmata göre Tınaztepe muhribimiz kânunusani onda ve Zafer muhribimiz de kânunusani sonunda limanımıza geleceklerdir. Bu iki muhribimizin inşaat ve tecrübelerinde hazır bulunan bahriye zabitlerimizden bir kısmı dün şehrimize avdet etmişlerdir.

İktısadî Vazifelerimiz

B. M. Meclisi reisi Kâzım Pş. Hz. nin nutkunu 5 inci sahifemizde okuyunuz.

Tarihî ve Siyasî Tefrika: 25

Birinci Millet Meclisi

Yazan: Edirne Meb'usu
M. Şeref

Müdafaai hukuk grupu teşkil ediliyor..

Mecliste öyle bir vaziyet hâdis olmuştu ki bu grupun teşkili zarurî olmuştu

Halbuki, zavallı Ali Saip, ölümü elile tutarak, ortada ya rattığı ve yaşattığı millî ruhun şahlanan Türk mefkûresinin önünde ardında durmadan, dinlenmeden koşuyordu. Bu homurtu Kılıç Ali Beyin mazun addedilmesi hakkındaki müzakerede bütün bütün coştu.

Gazi Aymtap, Maraş müdafaaları Türk tarihinin Mahaç, Bizans, Çaldıran, Merci Dabık seferlerini gölgede bırakacak şehametlerle, kahramanlıklarla dolu idi.

Yıkılan, harap olan, tarumar enkazı tozlu topraklı gök lere çıkan, evlerin düşman top ları altında artık mahvolduğu sanılıyorken yangın alevlerinden, tozlardan daha evvel o viraneler ortasından bir Türk bayrağı yükseliyor gök yüzüne fırlayor ve karşısındaki düş man topunun mefkûre ateşi karşısındaki aczini ispat ediyordu. İşte bu yıkılan yurtların ortasında Kılıç Ali Bey (Gaziayıntap) mert göğsile Gaziayıntaplılarla beraber yük seliyor, yükseliyor yükseliyordu.

Bu arkadaşa vazife veren Mustafa Kemal Paşa idi. Ve mecliste bu mezuniyete karşı koymak istiyen harpte bunu bilmiyenler değildi. Şark vilâyetlerinin daima ne maksatla ayrılık gösteren meb'uşları hep bu gürültülerin başında bulunuyorlardı.

Bu sebepledir ki mecliste şimdi yavaş yavaş meydana gelen ayrılığa bir çare bulmak lâzımdı. Radikal bir tedbire ihtiyaç vardı.

Mustafa Kemal Paşa başladığı büyük işi tesadüfe bıra kamazdı. Bütün devlet ve memleket meclis demekti. Mecliste bu ruhî hâlet, bu sakat zihniyet her gün biraz daha pir kazanabiliyordu. Hayırlı iş yaptığına kani olabilen temiz ve saf insanlar da buna uyabilirlerdi.

Mustafa Kemal Paşa en ziyade terakkinin kolay olamadığını bilen bir insandı ve kuvvetli hâd hissile de tekâmülün seyrini sezer ve takip ederdi. Bu sebeple en ciddî ve doğru tedbire müracaatla harekete geçti.

Ortada icrayî ve teşriî kuvveti haiz bir meclis vardı. Bu düzeltilmek lâzımdı.

İnzıbat altına girmiyen her hürriyetin sonu anarşidir. Bu sebeple hürriyetlerin lâyetenahî cevelân ettiği meclisi inzıbat altına almak lâzımdı. Artık vakti de gelmişti. Şimdiye kadar Müdafaai huhuk cemiyetlerinin heyeti tahliyesile ve onun koyduğu umdeleri Misakı Millî ile mezcederek elde bir sağlam iş programı da vardı..

Buna tâbi olan arkadaşları bir sıra ve saygıya koymak iktiza etti.

Büyük Şefin yüksek meziyetlerinden birisi de dinlemek ve müşavere etmek kudretidir. Bu karakter kendilerinde o kadar lâyengirdir ki her işte, memleket ve devlete ait her işte asla aksi görülmüş, işitilmiş değildir.

Müşavereleri açık hitap ile karşılamak onun ruhî ve fikrî ihtiyacıdır.

Bunun için Müdafaai hukuka mensup rüfekasile müzakerelerine başladı. Adım adım iş düzeliyordu. Artık meclisde bir ekseriyet fırkasına lüzum bulunduğu tahakkuk etmişti.

Büyük Şef arkadaşları beşer, onar davetle bu işin esaslarını müzakereye başladı. Bu işte o kadar âkil ve tedbirli hareket ediyordu ki herkesin fikir ve mütaleasını alırken sevimli ve nafiz nazarları istikbale ait bu nafi ve hayırlı işi görüyordu.

Nihayet (Müdafayi hukuk gurupuna) dahil rüfekanın ilk toplanışında intihap ile idare heyeti seçilmişti.

Ebedî ve daimî reis Mustafa Kemal Paşa Hazetleri idi.

Birinci reis vekilliğine Şeref (Edirne) Necati (Saruhan) ve âzalığa Kılıç Ali (Gaziayıntap) Mahmut Esat (İzmir) Şevket (Sinop) Mazhar (İstanbul) Nuri (Bursa) gibi arkadaşlar ayrılmıştı.

"Hâkimiyeti Milliye,, nin basıldığı matbaanın bir odasında, bir tavan arasında toplanıldı. Mahmut Bey (Şimdi Siirt meb'usu) Büyük reis tarafından gurupun irtibat işlerine memur edilmişti. Şimdi İzmir meb'usu Vasıf Beyin kardeşi Esat Bey de kâtip olarak alınmıştı.

Müdafai hukuk gurupunun teşekkülü feyizli bir iş olmuştu. Şimdi meclise sevki lâzım gelen işler daha evvel gurupta çok serbest bir münakaşa ile müzakere ediliyordu.

Gurupun içtima yeri de o zaman Darülmuallimin olan şimdiki Maarif vekâleti binasının bulunduğu salon idi.

Burası tahta döşemeli, bir yerdi. O kadar gürültülü ve hararetli müzakerelere sahne oluyordu ki çok defa reis vekilleri, müzakereyi idare ve tanzim için sıkıntı çekiyorlardı.

Bu gurupun teşekkülü öte tarafta nahoş bir tesir bırakmıştı. Lâkin meclis müzakerelerinde daha salim, daha dürüst, daha yerinde çalışmayı meydana getirmişti. İlk hücum Ali Şükrü Bey (Trabzon) tarafından vaki oldu.

Düşmanların mezalimi taşkın bir hale gelmişti. İzmitin tahliyesinde irtikâp edilen mezalimi kürsüden gözü yaşlı söyliyen, ağlıyarak anlatan Sırrı Bey (İzmit) yanık yürekle derdini anlatırken meclis coşmuştu. Haklı bir millî gazabın feveranı her arkadaşı yerinden sıçratmıştı. Umumî müzakere kabul edildi. Bu mezalimi cihan efkârı umumiyesi önünde protesto ederek bu mezalimin şakaatini anlatan Hariciye vekili Yusuf Kemal Bey kürsüden yaptığı teşebbüsleri anlatmıştı.

Bu sırada kürsüye gelen Ali Şükrü Bey (Trabzon) iğri büğrü yollardan, dili dolaşarak bu taşkınlığa lüzum olmadığını söylemek istedi ve hattâ İstanbulda çıkan bir İngiliz gazetesinde bizim Garp düşmanı ve sulhtan kaçan bir millet olduğumuzu yazmalarının sebebi de hep bu taşkınlığımız olduğunu söylemek istedi; öteden Necati Bey (Saruhan) atıldı:

— O gazetede, sen de gelmez olaydın?.

İş kötüleşiyordu. Gurup derhal kendini gösterdi. Ve müzakereyi iyi bir mecraya koydular.

Protestoların tebliğine Hariciye vekâletini memur etmişlerdi. Şimdi muhalefet daha başka bir teknik almıştı. Gurupa dahil olmıyanlar birden şaşırmıştılar.

(Devamı var)

Vatandaş!
Beş para yersen 10 para biriktir.. Millî ve şahsî servet böyle olur..

HARİCÎ HABERLER

Bir teklif Daha..

Borçlar gümüş para ile verilmeli imiş

VAŞİNGTON, 13 A.A. — Âyan meclisi maliye encümeni reis M. Smott, ecnebi borçlarının piyasa fiatı üzerinden gümüş para ile tediye edilmesi hakkında pazartesi günü bir kanun lâyihası tevzi etmek tasavvurunda bulunduğunu M. Hoover'e bildirmiştir.

Bu garip teklifin kabul edileceği zannedilmemektedir. Bu teklif, intihabatta muvaffakiyet temini için ortaya atılmıştır. Zira M. Smott'un temsil etmekte olduğu Utah hükûmeti en ziyade gümüş istihsal eden memlekettir.

Tamirat bedellerinin tenkisi

LONDRA, 13 A.A. — Mali mahafil, nazırların idhalât rusumu meselesini usulî bir surette tetkik etmek arzusunda bulunmalarını ve Fransa'nın harp borçları için de ayni veçhile hareket edilmek şartile tamirat bedelleri erkamının yeniden tetkikini kabul etmek suretile cihan iktısadiyatının kalkınmasına yardım etmek arzusunu izhar eylemesini pek müsait bir surette telâkki eylemektedir.

İngiltere, Almanyayı taklit etmeli

LONDRA, 13 A.A. — Reynolds gazetesi, Almanya'da vaziyetin vehameti dolayısile mali ve siyasî mahafilin borçlar ve tamirat meseleleri vakit kaybedilmeksizin halledilmediği takdirde şiddetli tedbirlerin kabul edilmesini tasavvur etmekte olduğunu yazmaktadır. İdhalâtı tenkis ve idhalât emtiası fiatlerini ciddi surette kontrol etmek için gıdaî maddelerin nisbet dahilinde tevzii teklif olunmaktadır.

İngiltere'de dövizin dahilî kıymetinin temevvücüne mâni olmak ve iktısadî faaliyeti felce uğratmakta olan fazla miktarda banknot ihracı tehlikesine bir nihayet vermek için zarurî olan tedbirleri almak mecburiyetindedir.

Moratoryumdan sonra

LONDRA, 13 A.A. — M. Mellon un beyanatı hakkında mütaleatta bulunan Sunday Times gazetesi, bu beyanatın zannolunduğundan fazla mânaları ihtiva etmekte olduğunu yazmaktadır. Bu beyanat, münhasıran beynelmilel ve Amerikan maliyeleri meselesine müteallik olmakla beraber bir takım siyasî mülâhazaları ihtiva etmektedir. M. Mellon, tediyata tekrar başlanıldığı zaman bunların eskilerinden ne daha muntazam ve ne de daha fazla olmıyacağını M. Hoover'den daha iyi anlamıştır.

İngiltere, moratoriuma iştirak etmek suretile milyonlarca lira kaybetmiştir. İngiltere, bu suretle borçlularından Amerika'ya medyun olduğu para için yapacağı tediyattan fazla birşey istemiyeceğini natık olan ağustos 1922 tarihli Balfour notasının prensipini muhafaza edememek iztrarında kalabilirdi.

Sunday Times gazetesi, başmakalesinde M. Hoover'in beyannamesinin cihan buhranı hakkında bariz bir mütaleayı ihtiva etmemekte olduğunu yazmaktadır. Moratoriumun teşmili teklifi, müphemdir. Amerika reisicumhuru, Amerika'nın cihanın sair kısımlarından müstakil olarak kendi müşkülâtını yenebileceği kanaatini izharda devam eylemektedir.

M. Hoover'in beyanatı

VAŞİNGTON, 13 A.A. — M. Hoover, matbuat mümessillerini davet etmiştir. Müşarünileyh, matbuat mümessillerinden iktısadî siyaset programının harfiyen tatbiki lehinde gerek memleketi ve gerek kongreyi teşvik etmelerini talep eylemiştir.

Cihan vaziyetinin Anahtarı

Bir gazete anahtarın Almanyada olduğunu yazıyor

LONDRA, 13 A.A. — Cihan vaziyeti hakkında mütaleat ve tefsiratta bulunan Observer gazetesi, cihan vaziyetinin anahtarı Almanya'da olduğunu yazmaktadır. Başvekil, zarurî olan tedbirleri ittihaz etmeğe kabiliyeti olduğunu göstermiştir. Fakat Hindenbourg olmadıkça vaziyet müşküldür.

Son kararnameler, Almanya'nın elindeki imkânların hududunu göstermektedir. M. Hoover, Fransa gibi başka başka sebeplerden dolayı, borçlarla tamirat bedelleri arasındaki ittisal ve merbutiyet prensipini müdafaa etmek ister görünmektedir. Fakat Amerika fırkalarının muhalefeti dolayısile ancak moratoriumun bir sene temdidi ümit olunabilir.

Almanya'nın inhidamı ihtimalinin herhalde önüne geçilmek icap eder. Fransa'ya Almanya ile salim ve dostane iktısadi münasebetler tesis etmek için gayet mükemmel bir fırsat zuhur etmiştir.

Tabii servetleri sayesinde Amerika, diğer devletlerden daha müstakildir. Ve mesele de yalnız maddî âmillerin tesirinden azade kalamaz. Talihin her türlü nimetine mazhar olan Amerikan milleti, bileğini altın bir ustura ile kesmiştir.

İngilterenin Borçları

Amerikanın hususî vaziyet karşısında vaziyeti

LONDRA, 13 A.A. — Cité mahafili, Amerika'nın en iyi müşterisi olan ve bugün borcunu dolar olarak tesviye etmek için İngiliz lirası altın ile başabaş olduğu zamanda tediye edeceği 32 milyon 800,000 lira yerine şimdi 48 milyon 100 bin lira yani 15 milyon 300,000 lira fazla tediye etmek mecburiyetinde bulunan İngiltere'nin bu hususî vaziyeti muvacehesinde Amerika maliye nazırının pek teveccühkârane bir vaziyet almış olmasından dolayı memnuniyet izhar eylemektedir.

Her ne kadar M. Mellon, M. Hoover tarafından yapılan vesayanın borçların ilgası manasını tazammun ve bunu istilzam etmediğini söylemeği ihmal etmemiş olmakla beraber, burada İngiliz mükellefinin davasını müdafaa eden Amerikan hazine nazırının vaziyetin vukuatın tevlit etmiş olduğu yeni şeniyetleri hesaba katmak suretile yeniden tetkik edilmesinin nisfete muvafık düşeceği mütaleasında bulunması bir falihayır addolunmaktadır.

Sovyet Rusya Ve komşuları

VARŞOVA, 13 A.A. — Tallin,-den bildirildiğine göre Estonia siyasî mahafili, Sovyetlerle bir ademi tecavüz misakı için müzakeratta bulunmak imkânını derpiş eylemektedir.

Sovyet hükûmetinin buna muvaffakat etmiş olduğu söylenmektedir. Müzakerata, M. Potck tarafından geçen ağustos ayında Sovyet hariciye komiserliğine tevdi edilmiş olan Leh - Sovyet rojesinin esas teşkil edeceği söylniyor.

Diğer taraftan Sovyet - Rusya ile Fenlandiya arasında buna mümasil müzakerata girişilmiş olduğu istihbar kılınmıştır.

La Haye adalet divanı

LA HAYE, 13 (A.A.) — Beynelmilel daimî adalet divanı, bir celse aktederek, bazı meseleleri kısaca müzakere ve halledecek bir heyet vücude getirmiştir. Divan, bu heyetin reisliğine M. Adatci'yi tayin etmiştir. Aza, M. Guerrero, M Cécil Hurst, M. Rostworowski ve munzam aza da M. Anzilottidir.

M. Zaleskinin Londra seyahati

LONDRA, 13 (A.A.) — Leh Hariciye nazırı, Londradan müfarekat ederken mükâlemeleri netayicinden memnun olduğunu söylemiştir.

Alman Kabinesi

M. Brüning istifa ederse ne olacak?

PARİS, 13 A.A. — "Hitler'i riyasete getirmek suretile talihini tecrübeye kiyam mı edecek?" ünvanlı başmakalesinde Petit Parisien gazetesi, M. Brüning'in telsizle neşredilmiş olan nutku hakkında tefsiratta bulunmakta ve bu nutuktan bir takım calibi dikkat ve dakik neticeler çıkarmaktadır. Bu gazete, M. Brüning'in tabiyesi muvaffak olduğu takdirde Hitler'i kanunu esasiye muvafık bir surette hükûmeti idare etmek gibi ağır bir meşakkatten kurtaracağını yazmaktadır, fakat bunu iyi bir neticeye isal etmek için birçok manıaları izale etmek lâzımdır. ve bu tabiyeyi bozmak için rakiplerinin mareşal Hindenbourg'un reisicumhurluğunun iki sene için temdit edilmesi hususunu ileri sürmeleri de mümkündür.

Bu gazete, M. Brüning'in irat etmiş olduğu nutkun ehemmiyetini ve bu nutku irat etmekle göstermiş olduğu şecaati inkâr etmenin hem haksız hem de siyasete gayrimuvafık olacağını kaydetmektedir.

Mumaileyhin mülhem olduğu siyasetin Rhin eyaletinin tahliyesi ve M. Stresmann'ın vefatı ferdasındaki efal ve tezahüratı ilham etmemiş olmasına teessüf etmek lâzım gelir, zira bu takdirde Almanya ne siyaseten ve ne de mali noktai nazardan şimdiki bulunduğu vaziyette olmıyacaktı.

Aceba vatandaşları M. Brüning'in sözlerini dinleyecekler mi? Almanya, istikbalinin Nazis'lerin demagojisini takip etmekte olmadığını aceba anlıyacak mı?

Bu cihet temin edilmek isteniliyor. Fakat bu ancak bir temenniden ibarettir. Bundan sonra Petit Parisien, Brüning kabinesi düşecek olursa ne olacak? Sualini irat etmektedir.

Evvelâ, Nazis'lerin imperatorluk intihabatı icrasından yani mezkûr fırka müntahiplerinin hakikî miktarı anlaşılmadan evvel iktidar mevkiine gelmeleri meselesi mevzuu bahsolacaktır.

Bu takdirde Nasyonalistler, muhafazakârlar ve katolikler, Nazis'lerin erkam ile sabit olmıyan faikiyetlerini tanımıyacaklar ve binaenaleyh Nazis'lerin tefevvuku şartile bir sağ cenah koalisyonu vücude getirilmesi zarureti hâsıl olacaktır. Fakat bu koalisyona katolikler de iştirak edecekler veyahut bitaraf kalmalarını temin etmek icap edecektir.

Halbuki böyle bir kombinezon, Hitler'in hiç te işine yaramaz.

Fransa - Belçika

PARİS, 13 (A.A.) — Fransa ile Belçika arasında cereyan edecek olan mühim ticarî müzakerata pazartesi günü M. Rollin'in riyaseti altında başlanacaktır.

İçtimaî tehlike nereden geliyor?

Arasıra taklipkâr temayüllerle arâzını gösteren içtimaî hastalık, M. Venizelosa göre, ıstıraptan doğmaktadır

ATİNA, 10 (Muhabiri mahsusumuzdan) — İktısadî buhran ile uğraşmak, ona karşı koymak burada umumun, -hükûmetin de, milletin demeşgalesini teşkil ediyor. Hükûmet çalışıyor, müessesat çalışıyor, efrat çalışıyor. Geçenki mektubumda yerli istihsalâtı koruma cemiyeti namile yeni teşekkül eden bir cemiyetten bahsetmiştim. Bu cemiyetin gayesini temin için, bilhassa matbuat, çok sistematik propagandalar yapıyor. Gazeteler bu iş için sütunlar tahsis ediyorlar ve bu sütunlarda her gün bir Yunan sanayi müessesesinin mamulâtını, en ince teferrüatına varıncaya kadar,bertafsil anlatıyorlar, yerli malın ucuzluğunu, nefasetini, metaneti ni hesapla ve kitapla isbata çalışıyorlar ve nihyet yerli mala gösterilecek rağbetin aynı zamanda, devrin en büyük mücadelesini teşkil eden iktısadî cephede millî ve vatanî bir vazife olduğunu canlı ve heyecanlı ifadeler le umumun vicdan muhakemesine arzediyorlar. Diğer taraftan bu alâka yalnız gazetelerin irşatlarına, telkinlerine münhasır kalmıyor. Filiyat sahasında da mütemadiyen çalışılıyor. İki gün evvel (Patriotikon İdrima) yani (vatani müessese) namındaki teşekkülün bir içtimaı olmuş ve bu içtimada Başvekil M. Venizelosun irat ettiği uzun bir nutuktan sonra hemen bir saat zarfında iki buçuk milyon drahmi (bizim para ile altmış beş bin lira) iane toplanmıştır. Bu ianeye M. Venizelos 50 bin ve Madam Venizelos 100bin drahmi ile iştirak eylemişlerdir. Cemiyetin maksadı fıkara halk tabakalarındaki ıztırabı, hele bu kara kış günlerinde ve hıristiyanlar için büyük ehemmiyeti olan Milâdı İsa ve sene başı yortularında, mümkün olduğu kadar tehvin etmektir. M. Venizelos nutkunda yalnız zenginlere veya kazancından tasarruf yapıp ta az veya çok bir mikdar para biriktirenlere değil, ancak nafakasını kazanabilenlere de hitap etmiş ve bunların da boğazından keserek aç kalan, ekmeğini kazanamayan insanlara ve bu insanların çocuklarına yardım etmek bir insaniyet, bir vatandaşlık, bir milliyet vazifesi olduktan başka bir içtimaî müdafaa silâh ve tedbiri de olduğunu ehemmiyetle kaydetmiştir. M. Venizelosa göre, komünizm veya başka namlar altında temayüllerle tezahür eden içtimaî tehlike arazının tedavisi ancak böyle tesanütlerle kabildir. Gene M. Venizelosa nazaran bir ev sahibi evini, bir tüccar malını, bir vapurcu vapurunu, hasılı herhangi kıymetli bir maddeye sahip olan her insan onu bir sigorta şirketine sigorta ettiriyor ve buna mukabil bir sigorta parası veriyor. İçtimaî nizamın sigortası da muztarip insanlara yapılacak muavenettir. Çünkü dünyada şu veya bu nam altında içtimaî vaziyetleri tahribe çalışacak tezahürat ıztıraptan ve ıztırardan doğacaktır. M. Venizelosun nutku içtimada hazır bulunanlar tarafından şiddetle alkışlanmıştır.

* * *

Atina belediyesi de, yortularda fıkaraya yemek dağıtmak için belediye bütçesinden 10 milyon drahmi sarfile bir aşhane tesisine müsaade edilmesini Dahiliye Nezaretinden istemiştir.

Fehmi

SON DAKİKA

İnhisarların tevhidi

Meclis azalarının büyük bir ekseriyeti buna taraftar

ANKARA, 13 (Telefonla) — İnhisar idarelerinin tevhidi mevzuu bahistir. Millet Meclisi azalarının büyük bir ekseriyeti buna taraftardır. Maliye Vekili Bey de bu tevhit arzusundaki muhassenatı takdir ederek böylebir tevhide prensip olarak muhalif değildir. Anlaşıldığına göre bu temayülâtın derecesini iyi gören hükûmet bu husustaki tetkikat ve hazırlıklarını tesri edecek ve bir an evvel tatbikı cihetine gidecektir. t

Kolipostal muamelâtı hakkında yeni talimat veriliyor

ANKARA, 13 (Telefonla) — Kontenjan usulünün koli postal muamelâtına da teşmili üzerine İstanbul idhalât gümrüğü müdür muavini Nureddin B. Ankara'ya geldi. Umum müdürlükten bazı talimat alıp dönecektir.

Gümrükler umum müdürlüğü bütçe tahsisat vize defterlerine benzer şekilde yeni kontenjan defterleri bastırmaktadır.

İkinci kânun başından itibaren kararname ahkâmının formaliteye ait tatbikatı bu defterlere kaydedilecek ve gümrüklerde muamelât bu defter sayesinde kolay ve seri bir şekilde kontrol edilecektir.

Ankara tacirlerinin istedikleri

ANKARA, 13 (Telefonla) — Ankara Ticaret Odasına mensup tacirlerden mürekkep bir komisyon toplanarak Ankara piyasasını alâkadar eden bazı meseleleri görüşmüşlerdir.

Neticede kontenjan listesinden Ankara'ya hisse ayrılması için lâzım gelen makamlarla temasa geçilmesi ve yeni yaptırılmış olan marşandiz istasyonundaki binanın muvakkaten gümrük depo ve antreposu olmak üzere istimalinin temini karar altına alınmıştır.

Edirne'de fırtına sükûnet buldu

EDİRNE, 13 A.A. — Havada sükûnet var. Güneş ziyası altında beyazlara bürünen memleket, temiz ve tam bir kış manzarası veriyor. Şehrin Ayşekadın, Mihal köprü ve Göl mahallelerile meşhur Saray içi kâmilen su içinde. Termometre yükseldiği için anî eriyecek karların büyük zayiata sebep olacağından korkuluyor.

Teftişte bulunan Vali Emin Bey tuğyan hasebiyle Uzunköprüde kaldı. Tren münakalâtı elân münkatidir. Yol ve köprülerde sakatlık vardır.

Zeynel Besim B. hakkındaki karar tasdik edildi

İZMİR, 13 A.A. — Geçen sene hükûmetin şahsiyeti maneviyesini tahkir cürmünden dolayı Hizmet gazetesi Baş muharriri Zeynel Besim ve sabık mes'ul müdürü Bedri Beyler hakkında verilen birer aylık mahkûmiyet kararı temyiz mahkemesince tasdik edilmiştir.

Suriye rejisinin davasını reddedildi

ADANA, 13 A.A. — Suriye Rejisinin Türk İnhisar tütünleri şirketi aleyhine açtığı markaları taklit davası Beyrut muhtelit mahkemesince reddedilmiştir. Mahkeme masarifi muhakemenin davacı şirketten alınmasına karar vermiştir.

Japonya'dan altın çıkmıyacak

TOKYO, 13 A.A. — Kabine tebeddülü münasebetile Japonya altın ihracatı üzerine tekrar ambargo vazedecektir.

Mısır meb'usan meclisi açılıyor

KAHİRE, 13 A.A. — Mısır meb'usan meclisi bu ayın 17 sinde toplanacaktır.

Paris ressamları Ve buhran

Paris artistleri resim verip şarap alıyorlar!

PARİS, 13 A.A. — Hali hazırdaki işlerde hüküm sürmekte olan buhranın namemul olduğu kadar garip neticeleri görülmüştür. Nitekim bazı Paris artistleri trampe devrine rucu etmeğe başlamışlardır.

19 kânunuevvelde Paris şehri güzel san'atlar müdürü Versailles parkında bir resim ve heykeltraş sergisi açacaktır ki hiç olmazsa orijinal olması itibarile nazarı dikkati celme şayandır. Hepsi de maruf olan ressam ve heykeltraş yüzlerce artist, sanat eserlerini elbise, şarap, fonograf, yiyecek, içecek. İlh.. gibi şeyler le trampe edeceklerdir.

Esasen bu serginin mazide bir misali vardır. 10 sene evvel artitsler yine böyle bir buhran geçirmekteleken bir ressam Montparnasse tacirlerine müracaat ederek onlara elbise ve yiyecek içecek mukabilinde tablolarını vermek teklifnde bulunmuştu.

İş o zaman tam bir muvaffakiyete nail olmuş olacak ki mumaileyh, bu sene daha vasi bir mikyas dahilinde aynı işe girişmekte ve yüzlerce arkadaşı da bu sergiyi meydana çıkarmak için kendisine iltihak eylemektedir.

San'at eserleri satın almak istiyen kimseler, sergiye gelecekler fakat para ile tediyatta bulunmıyacaklardır. Meselâ bir (Nature Morte) u gösteren bir tablo, bir av hayvanı ile ve gayet nefis ve mebzul yiyecek ve içecekle bezenmiş olan bir sofrayı temsil eden bir resim de herhangi bir lokantanın bonoları ile trampe edilecektir.

Avrupa'da Harp mı olacak?

VARŞOVA, 12 A.A. — İllustrawany Caurjer Codzienny Londra'daki hususî muhabirinin bir mektubunu neşretmektedir.

Muhabir, "Avrupa'da harp mı olacak?" ünvanlı makalesinde vaziyetin bir iki hafta veya bir ay sonra Avrupa'nın harbe doğru mu, sulhe doğru mu gitmekte olduğunun anlaşılmasına müsaade bahşolacak surette tahavvül etmekte olduğunu yazmaktadır.

Bu meseleyi İngiltere ile Fransa arasında husule gelecek itilâf veya zuhur edecek ihtilâf halledecektir.

Almanya, tamirata müteallik malî mükellefiyetlerden sıyrılmak istemektedir.

Ispanya-Afrika Tüneli

MADRİT, 13 A.A. — Münakalât nazırının bir kararnamesi, Cebelitarık ile Tuncaya yakın bir nokta arasında tahtelbahir bir tünel inşası projesi hakkında tetkikat icrasına memur bir komisyon teşkilini natıktır. Münakalât nazırının riyaseti altında bulunacak olan bu komisyon, teknisiyenlerden başka bahriye, harbiye ve hava işleri nezaretleri mümessillerini ve mühendis M. Jenevois'ı ihtiva edecektir. Mumaileyh, bütün hayatını bu tünel projesine hasretmiştir.

Kararname, komisyonun tetkik masrafı olarak 25,000 pepçetalık bir kredi açmaktadır.

Gücnebi limanlara da sefer yapılıyor..

.onomi

Türk vapurculuğunun inkişafı için..

›urcularımız ecnebi limanlara fer yapmaya hazırlanıyorlar

k vapurculuğu yeni bir geçiriyor Ecnebî liman ırk limanlarına bağlıyan rin temamile Türk vapur inhisar devri uzak değil-

ırk limanları beyninde ka hakkının Türk vapurlarıikalinden sonra deniz tica lomuz serîbir inkişafa maz ldu. Aradan pek az bir za geçtiği halde Türk vapurhtiyacı tamamen karşılaya merhaleyi çoktan geçmişşimdi vapurcuların gözü ha eferdedir.

Buna mükabil Türk limanle ecnebî limanları arasında er yapan ecnebî kumpanyaı fazla iş bulamadıklarından ısrafı gittikçe kısmak mecbu etinde kalmışlardır. Bu kum ınyalar son çareyi Türkiye se rlerini tevhitte bulmuşlardır. ene başından itibaren bu vaur kumpanyaları Türkiye aente teşkilâtını birleştirmekedirler.

Seyrisefainin hariç postalarda ki muvaffakıyeti diğer millî va pur fırmalarını da hariç seferler yapmağa sevketmiştir. Bu işte ilk teşebbüsü Kalkavan zadeler yapmıştır.

Ecnebî vapur kumpanyalarının navlunları arttırmaları İzmir ihracat tacirlerini millî vapurcularla anlaşmağa sevketmiştir Kalkavan zadeler bu nun üzerine tesebbüsata girişmişler ve İhracat ofisine müracaatla bu teşebbüsün kuvveden fiile çıkması için tavassutunu istemişlerdir. Ofis bu teşebbüsü İzmir Ticaret odasına bildirmiştir. Esasen bu kumpanyanın vapurları iki senedenberi uzak seferler için Sovyet hükûmeti tarafından isticar edilmek tedir.

Diğer taraftan büyük armatörlerden biri de uzak seferler için hazırlanmaktadır.

İktısatçılar cemiyeti

Türk iktısatçıları cemiyeti mutat aylık içtimaını dün saat 16 da Ticaret odası salonunda yapmışlardır. Bu içtimada Amerikan bankacılığı ve Türkiye kram istihsali hakkında iki konferans verilmiştir.

Hayrı Bey gitti

Trakya şeker fabrikaları meclisi idare reisi Hayri Bey Ankara'ya gitmiştir .

Yumurtacıların içtimaı

Yumurta ihracat tacirleri dün Ihracat ofisinde bir içtima yapmışlardır.

İki saatten ziyade devam eden bu içtimada Ofis tarafından hazırlanmış olan yeni yumurta ihracat nizamnamesi üzerinde görüşülmüştür.

Yumurta ihracat tacirleri bu nizamname hakkında mutalealarını beyan etmişlerdir. Yeni nizamname yumurta ihracatımızı temamile tanzim edecek şekilde bulunmaktadır.

Bundan sonra Brüksel beynelmilel yumurtaları damgalama konferansında ittihaz edilen mükarrerat etrafında görüşülecektr.

Portakal mahsulü

Adanada portakalın bu sene bolluğu başlamıştır. Daha şimdiden Adana mahsulü portakalların yine bilecek kısmı altısı beş kuruşa satılmaktadır.

Mahsulün yeni idrak edldiği bir sırada buna ucuzluk dinebilir.

Kozan ve Dörtyol mahsulü portakal henüz gelmemiştir. Oralardan Adanaya sevkiyat başladıktan sonra portakalın daha çok ucuzluyacağı şüphesizdir.

Mübayaat yapılıyor

İspirto ve ispirtolu mevat inhisarı Mersin başmüdiriyeti tarafından bu sene yalnız İstanbula bin beş yüz ton kuru üzüm sevkedilmiştir.

İdare üzüm mantıkası olan havalide mübayaatta bulunmaktadır.

Terkosun satın Alınması

Harp zamanındaki borçların satılma ile alâkası yok

Nafıa vekili Hilmi Bey şu beyanatta bulunmuştur: "Terkos şirketinin harp zamanına ait metalibatı bir komisyon tarafmdan tetkik edilmektedir. Terkos tesisatının mübayaası meselesi bu komisyonun mesaisile alâkadar değildir.

Sıvas - Erzurum hattının inşası için vekâletimize bazı teklifat vaki olmuştur. Bunlar da tetkik olunmaktadır. Ancak şimdiden bir şey söylemeğe imkân yoktur.

Demiryolları inşaat riyasetine henüz kimse tayin edilmiş değildir. Tarifelerin tetkiki hususunda devlet demiryolları idaresinde tetkikata devam edilmektedir.

Hububat eşyasına ait tarifele hemen hemen maliyet fiatı derecesine indirilmiş bulunmaktadır. Nitekim geçen seneye nisbetle bu sene iki misli nakliyat yapıldığı halde elde edilen hasılât ancak masrafa tekabül etmektedir.

Son kararnameye göre de diğer eşya nakliyatı azaldığı cihetle de nakliyat yalnız zahireye inhisar etmekte olduğundan idare müşkülât çekmektedir.

Buna rağmen idare buğdayın ve hayvanların nakliyatını tesri etmek hangar olmıyan istasyonlardaki buğdayları çabuk sevketmenin yollarını aramaktadır."

Macaristanla Bir itilâf

Mal verip mal alacağız

Macaristanla hükûmetimiz arasın da mübadelei ayniye esasına müstenit bir anlaşma esası vukubulmak üzeredir.

Memleketimizin muhtelif cins damızlık hayvan ihtiyaçlarile çiftçilerimizin ihtiyacı olan ziraat aletlerini temin etmek ve buna mukabil Macaristana kömür, tütün, pamuk vermek anlaşmanın esasını teşkil edecektir. İktısat vekâleti meseleyi tetkike başlamıştır.

Tevfik Kâmil Bey

Sofya sefirimiz Tevfik Kâmil B. cuma günü mahalli memuriyetine gidecektir.

Tütün zeriyatının Tahdidi

Gümrük tarifesinde de bir madde tadil edilecek

Alınan malûmata göre Meclis iktısat encümeni iki mühim lâyiha üzerinde tetkikatını bitirmek üzeredir. Bu lâyihalardan birincisi gümrük tarifesinin bir maddesinin tadili ve bu maddeye göre memleketimizde yapılan ve köylü tarafından kullanılan bezlerin memleket dahilinde yapılanlardan temini için hariçten gelenlere ait gümrük resmine mühim miktarda zam yapılması hakkındadır.

İkinci lâyiha ise tütün inhisar idaresine aittir. Birçok yerlerde fena şerait dahilinde tütün yetiştirilmektedir. Halbuki buralardan iyi cins tütün alınamamaktadır. Bunun ise mütemadiyen ziyan tevlit ettiği anlaşılmaktadır. İkinci lâyihalarda bunların menedilmesi teklif edilmektedir.

Hükûmet cevap verdi

ANKARA, 13 — Hükûmet, düyunu umumiye meclisinin son müracaatına da cevap vermiştir. Bu cevapta, koponların üçte bir nisbetinde tediyatına devam edildiğini ve 1932 senesi butçesinin henüz tesbit edilme diğini bildirmiştir.

İhtikârla Mücadele

Nakdî cezalar pek ağırdır. Kanun ne zaman çıkacak?

ANKARA, 12 — Perşembe günü B. M. Meclisinde müzakeresi ümit edilen ihtikârla mücadele kanunu şu esasatı ihtiva etmektedir:

İthalât tahdidatını istismar ederek toptan ve perakende fiatlere zam yapanlar, bir aydan bir seneye kadar hapis ve 200 liradan 10 bin liraya kadar para cezasile tecziye olunacaklardır. Bu davaları sulh mahkemeleri sür'atle göreceklerdir.

Müddeiumumiler doğrudan doğruya takibat yapabilecekleri gibi iktısat müdürleri, olmıyan yerlerde en büyük mülkiye memurları da takibat yapılmasını istiyebileceklerdir. Mahkemeler karar verirken ticaret odasının ve borsalarının, olmıyan yerlerde belediye meclisinin mütalealarını istiyebileceklerdir.

Fırtına Devamda!

Bir çok vapurlar Karadenize gidemedi

Edirne'de feyezan durdu, sular çekiliyor..

Gelen malûmata nazaran Karadenizdeki fırtına şiddetli bir şekil almıştır. Akdenizde fırtına hafiflemiş olmakla beraber devam etmektedir.

Karadenizde vapurların seferleri müşkülâta uğramış ve bazı küçük gemiler limanlara iltica etmek zaruretinde kalmışlardır.

Geçen fırtınada karaya oturan İstanbul vapuru kurtarılmıştır. Gene evvelce karaya oturan Bebek, Morta limanında karaya oturan Selâmet vapurları kurtarılamamıştır . Çanakkale civarında oturduğu haber verilen Yunan vapurunun vaziyetinden hiç bir haber yoktur.

. Bazı vapurlar Karadenize yapılacak seferlerini tehir etmişlerdir.

Trenler geldi

Bir müddetten beri Balkanlara fazla miktarda yağan yağmurların tesiriyle Meriç nehirinin taşarak Edirne ile Uzun köprü civarı ve Yunan hududunun sular altında kaldığını, bu münasebetle Avrupa ekspresi ile Edirne postasının teehhür ettiğini dünkü nüshamızda yazmıştık. Dün akşam aldığımız son habere göre sular yavaş, yavaş çekilmeğe başlamıştır. Dün teehhür eden Avrupa ekspresi ve Edirne postasının yolcuları dün aktarma suretiyle şehrimize gelmişlerdir. Dün şehrimizden ekspres ve Edirne postaları hareket etmiştir. Yolcular Yunan hududunda aktarma suretiyle yollarına devam edeceklerdir.

Edirnede feyezan!

EDİRNE, 13 — Sular kısmen çekilmiş fakat nehirler yataklarına girmemişlerdir. Çok süratli akmaktadırlar. Dün hava çok soğumuştu. Gece yerler buz tutmuştur.

Bugün hava güneşlidir. Derecei hararet nakıs ona kadar düşmüştür. Üç günden beri posta münakalâtı münkatidir.

Trenler Uzunköprüye kadar işliyorlar. Bugün İstanbuldan ve Bulgaristandan aktarma suretile yolcular saat on dörtte geleceklerdir.

Huduttaki büyük Meraş köprüsü kısmen bozulmuştur. Trenler geçemiyorlar.

Yolcular da oradan aktarma edileceklerdir. Yunanlıların kum çiftlik mevkiinde de hat bozulmuştur. Trenler orada da aktarma edeceklerdir.

Kazanova civarındaki hudut askerî kulesini tamamen su kaplamış bulunduğundan telefon muhaberatı kesilmiş, ağaçların üzerine iltica eden beş askerden el'an bir haber alınamamıştır.

Kayıkla da gitmek kabil olamadığından akıbetleri meçhuldür.

İstiklâl Harbi

Askerî müzede yeni bir galeri açılıyor

Askerî müzede ilkbaharın sonlarına doğru bir istiklâl galerisi açılacaktır. Askeri müze müdürü Şükrü Bey bu galerinin programını tanzim etmek ile meşguldür. İstiklâl galerisinde millî mücadeleye ait müteaddit safhalar bulundurulacaktır. İstiklâl galerisini ziyaret edecekler millî mücadele ordusu ve Anadolu halkı hakkında iyi bir fikir edinmiş olacaklardır.

Esasen pek kıymetli olan askeri müzemizin bu teşebbüs ile kıymeti bir kat daha artacaktır.

Bir top daha getirilecek

Sultan Mecit devrine ait olan Rumeli fenerindeki bir top bugünlerde askerî müzeye getirilecektir.

Cevat B. gidemedi

Varşova büyük elçimiz Cevat Bey Edirnedeki feyzan sebebiyle hareketini tehir etmiştir.

Hintli dilenci!

Erzurum civarında Hintli bir dilenci yakalanmış İstanbul Polis müdiriyetine getirilmiştir. Hudut haricine çıkarılacaktır.

Ticaret odası intihabı

Ticaret odası yeni meclis intihabı bugün yapılacaktır. İntihap saat 11,5 tan 1,5 ğa kaadr devam edecektir.

Vatandaş Yerli malı al Yerli malı Kullan!

Mahkemelerde

Nasıl ve niçin öldürdü?

Ali Şevket Bey, zevcesi İclâl Hanımı kıskanıyor mu idi, şahitler neler anlatıyorlar?

Zevcesi İclâl Hanımı tabanca ile öldürdükten sonra intihar kasdile kendini ustura ile yaralayan Güzel San'atlar Akademisi müdür muavini Ali Şevket Beyin muhakemesine dün Ağır cezada devam edildi. Mülkiye mektebi muallimlerinden Sait Asaf Bey, şahit olarak dinlendi. Sait Asaf Bey, maznun Ali Şevket Beyi yirmi seneden beri tanıdığını, vaktile kendisine hocalık ettiğini söyledikten son, İclâl Hanımla Şevket Beyin ne suretle tanıştıklarını anlattı ve İclâl Hanımı takip etmekte olan bir şahıstan gizlemek için kendi evinde misafir etmesi teklifi karşısında kaldığını, Şevket Beye hürmeti olduğundan bu teklifi kabul ettiğini, müteakiben İclâl Hanımın muallim olduğu Kasımpaşa mektebinden Beşiktaşta bir mektebe nakli için Maarif idaresine müracaatta bulunduğunu, fakat bu talebin ilerde nazarı dikkate alınacağı cevabını aldığını, bundan sonra Şevket Beyle İclâl Hanımın nikâhlandıklarını, fakat izdivaç hayatın da Şevket Beyin mes'ut olmadığını, kendisine mütemadiyen halinden şikâyet ettiğini, bir gün Şevket Beyden aldığı mektupta feci bir vaziyette olduğundan bahsedildiği için hemen ziyaretine koştuğunu, kendisini evde, karyolaya yatmış, başı sarılı bir vaziyette bulduğunu, Şevket Beyin bu vaziyeti, refikası İclâl Hanımın evden çıkıp gitmesi ve avdet etmemesinden mütevallit teessürle bayılarak başını karyolaya çarpmasından ileri geldiğini, "artık ben bu hayattan bıktım, kendimi öldüreceğim!,, dediğini, İclâl Hanıma yazdığı bir mektupta intihar teşebbüsünde bulunacağını kendisine de anlattığını, o zaman kendisinin bu mektubu, İclâl Hanımdan gidip istediğini, bunun üzerine izzeti nefsi kurtarılan Şevket Beyin intihardan vazgeçtiğini, ancak hanımın evden gaybubetleri devam ettiğini, İclâl Hanımın üvey analık hissile çocuklarını eve kabul etmek istemediğini, ayrılmaktan başka çare kalmadığını, ancak kendisinden bir türlü vazgeçemediğini nihayet ayrılmak teşebbüsünde bulunduğu sırada vak'anın zuhur ettiğini, bir gün Ali Şevket Beyi otomobilde yaralı geçirirlerken gördüğünü anlattı ve ezcümle Şevket Beyin kıskançlığını teyit ederek dedi ki:

— Ali Şevket Bey, İclâl Hanımın başkalarile dansetmesinden hoşlanmazdı. Hattâ Türk ocağında bir müsamere gecesi hanımın yabancılarla bir arada resim çıkarmak istemesi ve dansetmesi hiddetini mucip olmuştu. Orada bu yüzden az kalsın bir hâdise çıkıyordu. Esasen Şevket Beyin halinde bazı gayritabiîlikler vardı. Bir gün mektepte muallimlerden bir zat Şevket Beyin çocukluk lâkabını ortaya atmıştı. Bu lâkabın ortaya atılmasından çok müteessir olan Şevket Bey ertesi gün bu muallimi tokatlamıştı. Kendisi her zaman bedbindi. Anî hiddetlenirdi. İşaret de ederdi. Bazan fazlaca içki içtiği olurdu. Üzerinde daima silâh taşıdığını biliyorum. Oturduğu mahalle, biraz ücra olduğu için buna mecburdu. Müddeiumumî Bürhaneddin Bey burada şahide bazı sualler sordu ve ezcümle mektepte maznuna konulan lâkabın ne olduğunu anlamak istedi! Şahit, maznunun müsaadesini aldıktan sonra söyledi:

— Efendim, kendisine mektepte talebe iken hocası bir gün "gel bakalım yumurtacı!,, diye hitap etmiş, bundan sonra çocuklar arasında adı yumurtacı kalmış,

Şahit, bundan sonra sorulan diğer suallere cevap vererek Ali Şevket Beyin ilk karısı verem den öldüğünü, ikinci ve üçüncü defa evlendikleri hanımlarla imtizaçsızlık yüzünden ayrıldıklarını söyledi.

Maktul İclâl Hanımın biraderi davacı mevkiinden ayağa kalkarak bağırdı:

— Beyfendinin şahadetini kabul etmiyoruz. Kendisi hâdisede fer'an zimethal mevkidedir! Bundan sonra İclâl Hanımın Şevkete hitaben yazdığı bir mektup okundu. İclâl Hanımın biraderi bu mektubun cinayetin tasavvur ve tasmim ile yapıldığını isbat eden bir vesika olduğunu söyledi.

Bundan sonra Güzel San'atlar Akademisi ser hademesi İsmail Ef. dinlendi. İsmail Ef. Şevket Beyin mektebe son günlerde çok erken gelmeğe başladığını, kendisine bunun sebebini sorduğu zaman "evden koğdular da ondan..,, cevabını aldığını, Şevket Beyin usturasını her zaman kendisinin bileyiciye götürdüğünü, son defa usturayı götürdükten bir kaç ay sonra cinayetin vukua geldiğini söyledi! Şevket Bey burada şahide sorulması ricasile heyeti hâkimeye dedi ki:

— Efendim, kendisine sorulsun. İclâl Hanımın bana hitaben: "Behey pinpon, senin beni evde tutabilmen için elinin oynaması lâzım!,, dediğini benden naklen işitmişler mi? Şahit buna müsbet cevap verdi. Bundan sonra maznun vekili müvekkilinin tabibi adlî raporile de sabit olduğu veçhile ehliyeti cezaiyeyi haiz olmadığını iddia ederek bir mütehassıs heyet tarafından kendisinin muayenesini talep etti. İddia makamı böyle bir talepte bulunmanın zamanı gelmediğini ileri sürdü. Bundan sonra daha bazı şahitler dinlenerek vaktin geç olması hasebile muhakeme başka bir güne bırakıldı.

Burhaneddin Bey

İstanbul sulh hâkimliğine müddeiumumî muavinlerinden Bürhaneddin Bey terfian tayin edilmiştir. Ancak Bürhaneddin Beyin, müddeiumumî muavinliği vazifesi uhdesinde kalmasına Adliye vekâletince karar verilmiştir.

Belediyede

Tetkikat yapılıyor

Son zamanlarda şoförler hakkında seyrüsefer merkezinde vaki şikâyetler çoğalmıştır. Bir çok şoförler ayni mesafe için muhtelif zamanlarda muhtelif miktarda para alıyorlarmış.

Bu hususta tetkikat yapılmaktadır.

Takip ediliyorlar

Mevsim dolayısile elmacı ve portakalcı seyyar esnafı çoğalmıştır. Bunlar takip edileceklerdir.

Çam kestirilmiyecek

Belediye kaymakamlıklara bir tamim göndererek yaklaşmakta olan Noel münasebetile hiç bir şekil ve surette çam kesilmesine ve satılmasına müsaade edilmemesini bildirmiştir.

Bekçiler nasıl intihap edilecek?

Bazı mahallerde bekçiliklerin eski gedik usulü ile para mukabilinde başkalarına devredildiği anlaşılmıştır. Bu suretle de bir çok mahallelerde bekçiler matlup şeraiti haiz olmıyan kimselerden olmaktadır. Halbuki bekçilerin okur yazar olması genç ve bekçilik için bazı evsafı haiz olması lâzımdır.

Badema bekçiler mahallî kaymakamlıklar tarafından intihap edilecektir.

Milyonluk Izdivaç

Arap saçı lâfı bu işin yanında gene hafif kalır!

Rıza Tahsin Beyin izdivaç macerası yeni bir safhada!

Rıza Bey - İngiliz milyoneri Madam Deymi Gomez'in izdivacı hikâyesinin bir masalı andırdığını yazmıştık. Günlerden beri dedikodusu devam eden bu hâdiseden dünkü Akşam gazetelerinden biri şöylece bahsediyordu:

" Bundan bir sene evvel 18 yaşında bulunan Rıza Bey ismi S harfile başlayan bir hanımla tanışıyor fakat bir gün Maçka yolunda ve otomobil içinde giderlerken aralarındamünakaşa çıkıyor, kavgaya dönüyor ve o kadar büyüyor ki, Rıza Bey mağlûp vaziyette kalıyor ve bu vaziyet üzerine şoför müdahale ediyor, bunları ayırıyor. Bu esnada Rıza Bey de asabiyettinden bayılıp kalıyor.

Bu hâdiseden münhezim çıkan Rıza Bey, bunu bir izzeti nefis meselesi haline sokuyor ve S Hanımı kıskandırmak için çareler ara[illegible]da, bula milyoner İngiliz ka[illegible] yaratıyor.

Bir gün annesine bir İngiliz kadını ile seviştiğini söylüyor ve bunun zengin olduğunu ilâve ediyor. Hayret ediyorlar. Lâkin Rıza Bey, başka bir gün evine İngilizce bir telgraf göstererek:

— Bunu milyoner kadından aldım. Tokatlıyanda bir dairede bazı emanetleri var, bunları bana hediye ediyor. diyor..

Annesile oraya gidiyorlar. Kadıncağızı otelin aşağısında bırakıyor. Yukarıya çıkıp, iniyor. Ve diyor ki:

— Çekmecenin gözünde tam 30 bin İngiliz lirası var.

Şimdi bu para ne olacak . O esnada Rıza Beyin pederi Tahsin Bey Avrupadadır. Kendisine bir telgraf çekiyor. Hasan Bey verdiği cevapta, kendisi gelinceye kadar paranın hüsnü muhafaza edilmesini bildiriyor ve gûya Rıza Bey de parayı kadın namına bankaya yatırıyor.

Muhaggel bankacı mı?

Rıza Bey bu yoldaki plânlarında muvaffak görününce muhayyelesi daha icatlara kalkışıyor ve ruhan mariz de olduğundan bunlara kendisi de inanıyor. Bir gün kadının Osmanlı bankasında hissedar olduğunu da söyleyerek bankadaki dairesinde meşgul olduğunu da işae ediyor.

Ve arasıra, bunu teyit için Osmanlı Bankası müdiriyetine atfen eve telefon ettiriyor:

— Rıza Beyfendi orada mıdır?

Rıza Bey, babası İstanbula geçerken şüpheye mahal kalmaması için Osmanlı Bankası önünde otomobilden inerek bankaya giriyor ve hiç ciddiyeti bozmuyor.

Fakat bu sırada Rıza Bey parasız dır. Bir inhisarda elli liralık memuriyet alıyor. Ancak ailesini milyoner kadın ile izdivaç edeceğine inandırdığı cihetle evden de bol para alıyor.

Bu esnada güya milyoner madam dan şu telgrafı alıyor:

" Aziz Rıza, İngiliz entelicens servisi seni takip ediyor. Ayağını tetik al!,, Ve Rıza B., bunda da etrafı ikna için bir kavasla uyuşarak kendisini takip ettiriyor ve ailesine gösteriyor.

Rıza Bey, arasıra kadının İstanbula geldiğini ve Park otelinde kaldıklarını da söylüyor.

Gene bir gün ailesine:

— Madam bugün vapurla geliyor. diyor.

Hep beraber Galata rıhtımına gidiliyor. Fakat muhayyel Madam yok.

Rıza Bey, bu esnada telâşla:

— Şimdi telgraf aldım. İşi çıkmış ve vapurdan çıkmadan İngiltereye dönmüş. Diyor.

Şişli muhitinde milyoner hikâyesi yayılıyor. Rıza Bey bu vesile ile bazı sosyetelere giriyorsa da, deveran eden maceralardan dolayı hoş görülmüyor.

Fakat Rıza Bey, icatlarına, peri masallarında olduğu gibi berdevam..

Nihayet Tokatlıyana milyoner Deymi Gomez isminde bir kadın gelmediği ve Park oteline ise şimdiye kadar hiç bir İngiliz kadın gelmediği anlaşılıyor.

Bundan başka Rıza Beyin Banka ile alâkası da yoktur. Hattâ Osmanlı Bankası bu isimde bir milyoner kadın bile tanımıyor.

Rıza Beyin ailesi son günlerde bütün maceranın asıl mahiyetini anladıktan sonra Rıza Beyi tahtı hacre almışlar ve Rıza Beye vasi tayin etmişlerdir. Günün kahramanı ve muhayyel milyonerin zevci Rıza B. elyevm ancak bir vasi idaresi altında serbest dolaşmaktadır."

Bunun üzerine dün bir muharririmizi Rıza Beyin ikamet ettiği Osman Beyde Pelle Grino apartımanına tahkikat için gönderdik. Muharririmiz gördüğü vaziyeti şöyle anlatmaktadır:

Apartımanın zil düğmesini çaldım. Karşıma kapıcı Madam çıktı. Rıza Beyi görmek istediğimi söyledim.

— Yoktur. Belki sokağa çıkmıştır. İsterseniz dördüncü kata çıkarsınız. Ailesi orada oturur. dedi. Fakat ne düşündü, bilmiyorum:

— Hele biraz durunuz. Telefon edeyim. dedi ve dahili telefonu açtı:

— Emine Hanım, Emine Hanım. Rıza Beyi görmek istiyorlar. Evde midir?

Yukarıda gelen cevapta biraz durmaklığım bildiriliyordu. Bir kaç dakika sonra genç bir Bey geldi.

— Kimin ile görüşüyoruz, dedi. Ben, Rızanın teyze zadesiyim.

Ben de gazeteci olduğumu ve bu günkü (dünkü) Son Postada çıkan havadisin doğru olup olmadığını anlamağa geldiğimi söyledim, bu genç hiddetli hiddetli:

— Bu neşriyat doğru değildir. Böyle bir şey yoktur. Artık gazeteler bundan bahsetmeseler çok iyi olacak, dedi.

Böyle konuşurken yukarıdan telâşla diğer bir zat indi.

Bu genç bana:

— İşte Rıza Beyin pederi, dedi.

Rıza Beyin pederi çok telâşlı idi. Orada bulunan hizmetçi kadınlara asabî asabî:

— Rızaya fenalık geldi, haydi yukarıya çıkın, emrini verdi ve bana da:

— Çocuk bayıldı, hafifçe konuşalım. dedi.

Kendisine bu neşriyatı anlattım:

— Hiç bir şey söyleyemem, söyleyemem efendim.

Dedi ve yukarıya çıktı. Bu defa Rıza Beyin teyzezadesine sordum:

— Neden bayıldı.

—Gazeteyi gördü. Müteessir oldu da ondan..

Şimdi vaziyet nasıl hülâsa edilmelidir? Ortada bir şey var. Fakat nedir? Arap saçına benzeyen bu işin sonunu da ihtiyatla beklemek icap mı ediyor dersiniz?

Maarifte

Mekteplerde Kütüphane

İlk mekteplerde kütüphaneler nasıl açılacak?

İlk mekteplerde tesis edilen sınıf kütüphanelerinin kitap ihtiyacı kâmilen temin edilmiştir. Kütüphaneler sene başı tatilinden sonra merasimle açılacaktır. Kütüphaneler dördüncü ve beşinci sınıflarda tesis edilmiştir. Bu sınıf muallimleri, talebeye kütüphaneler açıldığı gün okuma zevki ve kitap kıymeti hakkında bir konferans vereceklerdir.

Imtihanlar başladı

Lise ve ortamekteplerde birinci tahriri yoklama imtihanlarına başlanmıştır. Bu ay nihayetinde imtihanlar bitecektir.

Mektepleri teftiş

Şehrimizde bulunmakta olan maarif müsteşarı Salih Zeki B. dün bazı mektepleri teftiş etmiştir.

Neşriyatı takip için

Maarif vekâleti bütün neşriyatı takip etmek ve her eser hakkında izahat vermek üzere bir neşriyat bülteni vücude getirmeğe başlamıştır.

Yeni Türk harflerinin kabulünden beri neşredilen eserlere ait olan kısım bir cilt halinde neşredilmiştir. Badema her ayki neşriyat için bülten muntazaman intişar edecektir.

Akşamki konferans

Dr. Fahretin Kerim B. dün akşam saat 19,5 de erkek muallim mektebinde "Fırenginin cümlei asabiye üzerine tesiri" mevzulu bir konferans vermiştir. Konferansta alâkadar bazı doktorlar, birçok muallim ve talebe hazır bulunmuştur.

Çay ziyafeti

Darülfünun Edebiyat fakültesi talebe cemiyeti dün akşam Tokatliyanda 1931 senesi mezunları şerefine bir çay ziyafeti vermiştir. Ziyafette fakülte reisi, müderrisler hazır bulunmuştur.

Cemiyet reisi irat ettiği nutukta genç mezun arkadaşlarına hayat mesailerinde muvaffakiyet temenni etmiştir.

Memduh Şevket Bey

H. fırkası merkez idare heyetinden Memduh Şevket B. dün Ankaradan şehrimize gelmiştir. Mumaileyh dün fırka merkezine gelmiş bir müddet meşgul olmuştur.

Memduh Şevket B. ağlebi ihtimal cuma günü Ankaraya avdet edecektir.

Amanullah gelmedi

Sabık Efgan kralı Emanullah Hanım dün şehrimize gelmesine intizar ediliyordu. Fakat Amanullah Han dün akşam İtalyadan gelen Loit ekspresile dahi gelmemiştir.

Milliyet

Asrın umdesi «Milliyet» tir.

14 K.EVVEL 1931

İDAREHANE — Ankara caddesi No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları: 24310 — 24319 — 24318

ABONE ÜCRETLERİ

G	Türkiye için	Hariç için
3 aylığı	400 kuruş	800 kuruş
6 „	750 „	1400 „
12 „	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez

Müddeti geçen nushalar 10 kuruş tur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Bugünkü hava

Yeşilköy askerî rasat merkezinden aldığımız malumata nazaran bugün rüzgâr şimal istikametinden mutedil şiddette esecektir. Dün tazyiki nesimi 769 milimetre azami sıcaklık 5, asgarî 3 derece idi.

Karadenizdeki fırtına devam etmektedir.

FELEK

Bir varmış Bir yokmuş!

Ne diyeyim bilmem ki? Doğrusu gazeteci olduğuma bir az utandım. Neden?.. Bekın anlatayım: Hani şu İngiliz kadını ile evlenen Türk genci hikâyesi yok mu ondan dolayı... İstanbulun bütün gazeteleri -biribirinden görerek- bu masalı karilerine anlattılar.. Bazıları ihtiyat edip geç kaldı. Ötekiler:

— Atlattık hımbılı! dediler.. Halbuki, işte bakın! bu sözler hep masalmış..

Size bir hafta zarfında bu bahiste yazılmış iki yazıyı naklediyorum:

10 kânunuevvel 931 tarihli Akşam refikimizden:

"Evvelki gün "Akşam" diğer bütün arkadaşlarından evvel bir Türk gencinin çok zengin ve asil bir İngiliz kadını ile evleneceğini haber vermişti. Bazı refiklerimiz bu habere inanmamışlar, neşriyatımızı çok mübalâğalı bulmuşlar, fakat tahkik edince yazdıklarımızın tamamile doğru olduğunu anlamışlardır. ..... Bir defa şurası tahakkuk etmiştir ki, geçen sene şehrimize çok zengin ve kibar bir İngiliz kadını gelmiş, Rıza Tahsin Beyle tanışmış, aralarında sıkı bir dostluk tesküs etmiştir. İngiliz kadını memleketine gittikten sonra Rıza Tahsin Beyle mektuplaşmış ve bu muhabere neticesinde evlenmeğe karar vermişlerdir.„

Bir de dünkü (Son Posta) daki şu başlığa bakın:

"Efsanevî macera bir masal mış - Milyoner İngiliz kadını, 30 bin liralık çek, otomobil, otel âlemleri hep birer hikâyeden ibaretmiş...„

Bu başlığın altında Son Posta bütün gazetelerde heyecanla yazılan şeylerin Rıza Tahsin Beyin eseri hayali olduğunu uzun amma uzun uzadıya anlattıktan sonra yazının sonuna şu satırları ilâve ediyor:

" ..... Beyin ailesi son günlerde bütün maceranın asıl mahiyetini anladıktan sonra kendisini tahtı hacre almışlar ve bir vasi tayin etmişlerdir. Günün kahramanı ve muhayyel milyonerin zevci elyevm ancak bir vasi idaresi altında serbest dolaşmaktadır.„

Hiç bir şeye yanmıyorum. Yalnız:

— Yahu! Siz havadislerinizi böyle mi tahkik edersiniz? dedikleri zaman cevap vereme yeceğim, ona yanıyorum..

"Akşam„ cephesinde şimdilik sükûnet hükümferma!..

4800 liralık boğa!

Amerikadan bizim memleke te bir boğa getirmişler, kıymeti 4800 lira imiş! İçimizde yüz de kaç kişi bu boğadan daha kıymetli olduğunu iddia edebilir, acaba?!..

Mersule-Mevrude..

Şimdi taahhütlü mektup vermek, havale göndermek, elhasıl posta ile alış verişli bir muamele yapmak için, matbu bir takım kâğıtlar doldurmak lâzım...

Geçenlerde türkçe bilen bir Türk genci posta idaresine gene bu kabil bir iş için müracaat etmiş, eline bu kâğıdı vermişler.. Bakmış: kâğıtta: Mürsile, mürsel, mürseliileyh, falan gibi ıstılahlar var... Canı sıkılmış ve posta idaresine hâlâ bu arapça ıstılahları neden değiştirmediğini sormuş..

Haylı zaman evvel ben bu sütunlarda nüfus idarelerinin merhum kelimesini (ölü) diye tercüme edip (merhum Ali Bey) diyecek yere (ölü Ali Bey) yazdıklarını ve bunun manasız bir üzenti olduğunu yazmıştım.. Eğer türkçe kelime kullanacak isek, posta idareleri, gümrük ve saire gibi daima halka hitap eden müesseseler şu yukarıdaki gibi (mürseliileyh, mürsel, mersule) falan tarzındaki tanzimattan kalma ıstılahları türkçeleştirip (gönderen, gönderilen) tarzında yazsak hem zaruretsiz kullandığımız bir takım arapçalar ortadan kalkmış, hem de halka anladığı dil ile hitap edilmiş olur.

FELEK

TEŞEKKÜRÜ ALENÎ

Zevcim merhum Kara Vasıf Beyin cenaze merasiminde hazır bulunmak zahmetini ihtiyar buyuran ve telgrafla beyanı taziyet eden muhterem dostlarımıza karşı minnettarlığımı iblâğ ve beyanı teşekkür eylerim.

Zevcesi Mediha

Dr. Kadri Raşit Pş.

Avrupadan advetle hastalarını Cağaloğlunda Halk Fırkası karşısında Şamlı apartımanındaki yeni muayenehanesinde kabule başlamıştır.

İktısadî Bahisler

Yerli Malı

Askerî zaferden çıktık. Fakat bir yeni düşmanın savleti karşısındayız. Bu yeni düşmanın adı ecnebî malıdır.

Evvelki gibi askerî kisveye bürünerek sarih heybetile karşımıza çıkmıyan gizli dehlizlerden süzülerek vatanın harimine sokulan bu yeni düşman, elle tutulmaz, kovmakla gitmez. Bu düşman ancak devamlı ve imatlı takiple defedilebilir.

Türkiye, asırlardanberi ecnebî malı ile boğuşmaktadır. Sefih, ve bihaber padişahların sersemliği yüzünden, ardına kadar açılan Türk kapılarından asırlardanberi ecnebî malı içeriye akmış, Türk kabiliyetini, coşkun Türk istidadını eritmiştir. Tıpkı harp sahnelerinde kesif insan kümeleri şarapnel altında tarumar olduğu gibi, Türk sanayii ve Türk istihsali de hudutlardan giren ecnebî malı karşısında mahvolmuştur.

Bundan sonra bu cereyana nihayet veriliyor. "Millî iktısat ve tasarruf cemiyeti„ bu cereyanın önüne geçen en ehemmiyetli teşkilâttır.

Artık yerlisi varken ecnebî malı kullanmamak millî şiar olmalıdır.

İstemiyoruz ki askerlikte kılımıza dokunamıyanlar, iktısat, yolundan hayatımızı tehdit etsinler. İstemiyoruz ki Türk zenginliği, Türk refahı, Türk şevketi irademizin haricinde bir takım görünmez iktısadî tesirlerin altında kıvransın.

İstiyoruz ki, Türk refahını kimse tehdit etmesin, Türk yapamaz iddiasile Türkiye'ye her ecnebî mamûlünü sokarak Türke hakaret sillesi atılmasın. Hiç bir Türkün böyle hakarete tahammülü olamaz.

Sokmayacağız. Ecnebî metanın vatana girmesini bin şarta tâbi tutacağız. Türk hersene fazla miktarda kendi eşyasını kendi yapacak, seve, seve kullanacaktır. Türk, yabancıların gönderdikleri mallarla vatanı satın almalarına mani olacaktır. Bunun için bir mukaddes misak vazediyoruz:

Her yerli malını kullanmak misakı.

Türk tarihinde yeni velût bir devir açılıyor. Bu devri kudretle müdafaa edelim. Hür Türklük için bu devri koruyalım.„

Nizamettin ALİ

İLÂN

Beşiktaş veznesinden almakta olduğum tekaüt maaşımı namıma alıp bana aynen vermek üzere vekil tayin ettiğim ve bu kere gördüğüm lüzum üzerine vekâletten azil ettiğim sarraf Manolaki Efendi nezdindeki (48257) numaralı cüzdanımı vermekten imtina eylediğinden yeni cüzdan çıkartmak için müracaat eylediğim cihetle mezkûr cüzdanın hiç bir hükmü yoktur.

Malûl mütekaitlerden mülâzımevvel Hüsnü

İstanbul 5 inci İcra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahcuz olup satılması mukarrer bulunan eşyanın 16-12-931 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10-10,30 aralarında Sirkecide Beşir Kemal eczahanesi karşısında 4 N. lu dükkânın tevkinde birinci arttırması yapılacağından taliplerin yemv ve saati merkûrda mahalinde hazır bulunan memuruna müracaatları ilân olunur.

İstanbul Birinci İflâs memurluğundan: Beyoğlunda İstiklâl caddesinde 390 N: lı mağazada satılacağı ilân olunan Trikotaj malları şehrihalin 14 üncü paraztesi gününe müsadif iken sehven pazar günü gösterilmiştir. Satışın 14 pazartesi günü yapılacağı tavzihan ilân olunur.

İstanbul Asliye mahkemesi 6 ncı Hukuk dairesinden: İsmail Efendi ile Nigâr H. beyninde mütehaddis boşanma davasından dolayı verilen istida suretinde mumaileyhanın mahalli ikametinin meçhul olması hasebile kendisine tebliğat ifa edilemediği mübaşirin ilmühaber zahrindaki tahşiyesinden anlaşılmış ve buna binaen ilânen tebliğat icrası karargir olmuş olduğundan bir sureti mahkeme divanhanesine talik olunan dava arzuhaline tarihi ilândan itibaren 15 gün zarfında cevap ita edilmediği ve yevmi tahkikat olarak tayin olunan 10-1-932 pazar günü saat 14 te İstanbul Asliye mahkemesi 6 ncı Hukuk Dairesinde ispatı vücut edilmediği takdirde tahkikatın gıyaben icra edileceği malûm olmak ve tebliğ makamına kaim bulunmak üzere (İLÂN) olunur.

Askerî fabrikalar ilânları

80 TON TUTYA

Yukarıdaki malzeme kapalı zarfla 15-2-932 de saat on dörtte ihalesi yapılacaktır. Taliplerin şartname için her gün ve münakasaya girmek için de o gün teminat (Teklifat) ile müracaatı. (4145)

Piyango Müdürlüğünden:

50000 lira kazanana 41649 numaralı biletin parçaları İstanbul, Edirne, İzmir ve Muğlada

15.000 Lira kazanan 24110 numaralı biletin 1/2 lik (nısıf) bir parçası ve diğer onda bir parçası İstanbulda diğer parçaları İzmir ve Mardinde satılmıştır.

10.000 Lira kazanan 42253 numaralı biletin üç parçası İstanbul, birer parçası Bürhaniye ve Zara'da satılmıştır.

10.000 Lira kazanan 36354 numaralı biletin üç parçası İstanbulda, diğer parçaları Ankara, İzmir ve Fenikede satılmıştır.

Dr. HORHORUNİ

Zöhreviye ve bevliye tedavihanesi: Sabahdan akşama kadar. Beyoğlu Tarlabaşı, Taksim Zambak Sok. No. 41.

DEVREDİLECEK İHTİRA BERATI

Muzaaf nitrat dü kalsiyüm imaline ait ıslahat„ hakkında olan bir ihtira beratı talebi için İstanbul Vilâyeti celilesine 26 kânunuevvel 1929 tarihinde takdim olunup 23605 numara ile mükayyet müracaat üzerindeki hukuk bu kere ferağ ve yahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayı satın almak ve yahut isticar etmek arzusunda bulunan zevatın İstanbul Bahçekapı Taş Han No. 43-48 de mukim vekili H. W. İstok Efendiye müracaatları .

Sultan Ahmet Beşinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden: Sirkecide kâin Hüdavendigâr Oteli müsteciri olup Yenikapı civarında Kâtip Kasım mahallesinde 66 No: lu hanede mukim iken 31 ağustos 931 tarihinde vefat eden ve mahkememizce terekesinin tahriri kararlaştırılan Hafız Hasan Efendinin alacaklıları ile borçlularının ilk ilân tarihi olan 10-12-931 den itibaren bir ay zarfında mahkememize müracaatla alacak ve borçlarını kaydettirmeleri ve bu müddetin mürurundan sonra vâki olacak müracaatların nazara alınmıyacağı kanunu medeninin 561 inci maddesi mucibince ilân olunur.

BONO

menfaatle alınır ve satılır Balıkpazar Maksudiye han No. 35 M. DERVİŞ

İstanbul 3 üncü icra memurluğundan: Bir borcun temini istifası için mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer 12 beygir kuvvetinde mazotla işler bir adet lâmbalı motör ile bir adet taşsız ve teferrüatı tamam değirmen Bankosu 16 birinci K. 931 çarşamba günü saat 13 ten sonra Kemerburgaz Değirmeninde açık arttırma suretile satılacaktır. Taliplerinin mahallinde bulunacak memuruna müracaatları ilân olunur.

Beyoğlu 5 inci İcra memurluğundan: Zeliha Münevver Hanımın Hüseyin efendi zimmetinde 1500 lira alacağından dolayı mahcuz ve açık arttırma ileparaya çevrilmesine karar verilen Galatada Makaracılar caddesinde 32 No. iki kattan ibaret ve 3420 lira kıymetinde dükkân 18-1932 pazartesi günü saat 14 ten 16 ya kadar birinci arttırma ile satılacaktır. Şartnamesi 7-1-932 T. müsadif perşembe günü divanhaneye talik edilecektir. Arttırmaya iştirak için % 10 teminat alınır. Hakları tapu sicillerile sabit olmayıp ipotekli alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair olan iddiaları ilân tarihinden itibaren evrakı müsbitelerile 20 gün içinde bildirmeleri lâzımdır. Aksi takdirde hakları tapu sicilleriyle sabit bulunmayanlar satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar. Gayri menkulün müşteriye ihalesi gününden itibaren işleyecek vergiler ve sair rüsum müşteriye aittir. Alâkadarların icra ve iflâs kanununun 119 uncu maddesine göre tevfiki hareket etmeleri ve daha ziyade malûmat almak isteyenlerin 931-3379 dosya numarasile İstanbul 5 inci icra memurluğuna müracaatları ilân olunur.

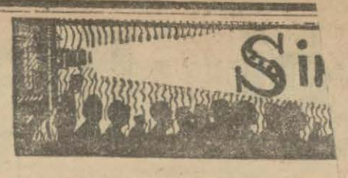

Pek maruf bir rejisör: W İ
Halkın çok sevdiği iki artist: M
PREJEAN Hiç bir zaman
SEVDA MA

REVEYONLARINIZ için
G. H. MUMM CORDON VERT ŞAMPANYASI
müstesna fiat: Şişesi 9.25 T. lirası İstok bitmeden tedarikte istical ediniz. Toptan satış için hususî şerait. Eski Lloyd han No. 7 Tel. B. O. 1837

Beyoğlu ikinci icra memurluğundan: Bir borçtan dolayı mahcuz ve furuhtu mukarrer Galatada Karaköy palasta beşinci katta mevcut yazıhane koltuk ve sair eşyanın 15-12-931 tarihine müsadif salı günü saat 9 da açık arttırma ile satılacağından talip olanların mahallinde ve saati muayyende hazır bulunmaları ilân olunur.

Kadıköy Sulh ikinci Hukuk mahkemesinden: Osman ağa mahallesinin Nail Bey sokağında 17 numaralı hanede sakin iken bilâvaris vefat ettiği haber verilmesi üzerine terekesine mahkemece vaz'iyet edilen ve müteveffa Ömer ile müteveffiye Havva Hanımdan 1272 tarihinde Tokatta doğduğu anlaşılan Nazire Hanım vefatından evvel emvali menkule ve gayri menkulesile nukudunu hibe ve vasiyet suretile evlâdı manevî ittihaz eylediği Emine Faika ve hemşiresi Rabia Hanımlara terkettiği mübrez noterden musaddak vasiyetname mündericatından anlaşılmış ise de evvelemirde müteveffiyenin başka mirasçı ve alâkadarı olup olmadığı ve itirazları bulunup bulunmadığı anlaşılmak ve bu tarihten itibaren üç ay içinde müracaatları için davet ve tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet kanunu medeninin 534 ve 538 inci maddeleri mucibince ilân olunur.

Kadıköyünde Hünkâr imamı Fıstıklı sokak N. 20 Şevkiye H. ve Şerafetin B. ye İstanbul İcra riyasetinden:

Nikola eftim oğlunun zimmetinizde alacağı olanbeşyüz yirmibeş liranın maamasarif tahsili hakkında yedinci icra memurluğuna vuku bulan müracatı üzerine tebliğ edilen ödeme emrine karşı tarafınızdan vakî itirazın ref'i talebile alacaklı Nikola eftim oğlu tarafından mercie mesbuk müracaata binaen yevmi mürafada ispatı vücut edilmesi hakkında tastir olunan davetiye varakası zîrine mübaşiri tarafından yazılan şerhde ikametgâhınızın meçhul bulunduğu muharrer olmasına binaen yevmi mürafaa olarak tayin olunan 2-1-932 tarihine müsadif cumartesi saat on buçukta İstanbul icra riyaseti itiraz merciinde hazır bulunmanız lâzım geleceği ve hazır bulunmadığınız takdirde ademi huzurunuzla mürafaa icra ve tetkikat ifa olunacağı malûmunuz olmak üzere keyfiyet ilân olunur.

Meşhur piyanist BRAİLOVVSKI önümüzdeki çarşamba günü FRANSIZ TİYATROSUNDA BİR KONSER VERECEKTİR.

Kadıköy
Süreyya sineması
13 Kânunuevvel pazar gününden itibaren
"Manuela„
Sesli, Şarkılı film mümessili Antonya Moreno

Tepebaşı tiyatrosunda
Bu akşam saat 21, 1-2te
Kemani Reşat KONSERİ
Biletler Gişede satılmaktadır

FRANSIZ tiyatrosunda Raşit Rıza ve arkadaşları BU AKŞAM
GAİP ARANIYOR
Komedi 4 Perde
Nakleden: Mahmut Yesari Bey
Fiatlar 40-75-100-150 Balkon talebeye 40 kuruş Localar 400-500.
Yakında: DEMİRHANE MÜDÜRÜ

Üsküdar Hâle Sinemasında
Volfson Canbazhanesi

Doktor
Hafız Cemal
Dahiliye hastalıkları mütehassısı
Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahilî hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398. Sıra numarasını beklememek isteyenler, kabineye müracaatla veya telefonla randevu almalıdırlar.

Doktor
Rusçuklu Hakkı
Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartımanı No 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

İstanbul İkinci İflâs memurluğundan: Müflis Moiz Poyastoro Efendiye ait bulunanMarpuççularda Çarşılı Handa 10 N: da mevcut veharız pantalon ve kumaş ve saire 19-12-931 cumartesi günü saat 10 da mahallinde açık arttırma suretile satılacağından isteyenlerin mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. 13-12-931

Milliyet'in Edebî Romanı: 107

BAŞI DÖNÜKLER

İbrahim NECMİ

Kendisinin de hesaba katıldığını gören Ahmet Nebilin renksiz dudaklarında isteksiz bir istihza tebessümü büzüldü. Nimet Hanım, nihayet tekrar sadede geldi:

— Demek istiyorum ki, evladım, Reşit Beyefendi bize bir avukat bulsa.. Şöyle iyi, kuvvetli bir avukat... Nerimanımı mahkeme huzurunda müdafaa etsin.. Kabahatın Atıfta olduğunu ispat etsin.. Öyle olursa heriften tazminat da alınabilirmiş.

Ahmet Nebil, şaşkın şaşkın, Nimet Hanımın yüzüne baktı: Koca, karısının hayatına dair vesikalar bulmuş, bunun dolayı boşanma davasına kalkmış iken, kabahatın kocada olduğu nasıl ispat edilebilir ki? Mahkeme huzurunda da:

— Kızım bu herife lâyık değildi.. Kabahat böyle inci gibi kızı nikâhla alandadır.

Mı diyeceklerdi?

Delikanlı, kendinde münakaşaya bile kuvvet bulamıyordu:

— Emrederseniz, Reşit Bey efendiye söyliyeyim, efendim.

Diye başından savmak istedi.

Nimet Hanım:

— Teşekkür ederim.

Diyerek kalktı. Ahmet Nebil, hemen kadıncağızı geçirmeğe davrandı. Fakat o, daha gidecek değildi. Yavaşça Ahmet Nebile yaklaştı. Sesini indirdi:

— Bir de şeyi düşünmek lâzım, Nebil Bey.

Dedi.

Ahmet Nebil Hayretle kadının yüzüne baktı:

— Neyi?

— Nerimanın bundan sonraki hayatını..

— ?.

Ahmet Nebilin şaşkın gözleri önünde, Nimet Hanım - hep o mahremiyet sadasını muhafaza ederek - maksadını anlattı :

— Başımıza gelenlere biraz da Reşit Beyefendi sebep oldu. Vakıa istemiyerek, ama, her halde o deftere yazı yazma saydi, Atıf işi anlıyamazdı. Anlasa bile ispat bulamazdı. Şimdi de ispat sayılmaz ya! Ne ise!

Ahmet Nebil, bu kadının cür'etine şaşarak, bekliyordu:

— Yani.. Reşit Bey de sebep olduğu felâketin tamiri çaresini düşünmelidir.

— Ne gibi efendim?

— Vallahi evlâdım.. Ne diyeyim, bilmem!.. Reşit Beyefendi böyle şeyleri kendi de takdir eder ama.. Hani benim kisi bir hatırlatmak..

Ahmet Nebil, hâlâ sual tarile Nimet Hanımın yüzüne bakıyordu. O, gittikçe cesaret alarak devam etti:

— En âlâsı, tabiî Reşit Beyin kızımı nikâhlaması olur. Hem Neriman öyle bir kocası olsa billâhi onu çok mes'ut eder. İkisi öyle güzel bir çift olurlar ki.. Emin olun, Nebil Bey, Neriman kendisine lâyık bir kocaya düşseydi şu bir iki maceraya da tenezzül etmezdi. Zaten bir macera denecek şeyi de yok ya!..

Nimet Hanım, Ahmet Nebilin sessizliğinden, gözlerindeki hayret ve istib'at bakışlarından biraz rahatsız oluyordu. Bununla beraber yine cesaretini kaybetmedi.

— Yalnız bir şey var: Belki Reşit Bey böyle bir nikâhı halkın ağzında "demek Atıf Beyin hakkı varmış. Bunlar sevişiyorlarmış„ dedirtmemek için arzu etmez.

Ahmet Nebil, kadının dili altında daha başka şeyler saklı olduğunu hissediyordu.

— Öyle ya!

Diye bir tasdikle cesaretini arttırdı.

— Reşit Beyefendiye o kadar merhametim var ki böyle düşünürlerse ona da bir şey diyemem. Hani başkası olsa mutlaka nikâha diye ayak direrdim. Ama Reşit Beyefendi başkalarına benzemez.

— Evet, efendim, o halde?

— O halde, tabiî başka bir çare düşünmek lâzım. Nerimanıma münasip bir koca bulmak. Yahut onu himayesi altında bulundurmak, âtisini temin etmek, hülâsa uğradığı felâketten onu kurtarmak.

Ahmet Nebil, anlamağa başlıyordu: Nimet Hanım tam bir şantaj ustası olarak hâdiseden istifade etmek, kızının ve kendisinin hesabına Reşit Beyden ehemmiyetlice bir para çekmek istiyordu.

Birden bire içinden bir hiddet kaynadı. Atıf Cemşit Beyin şikâyetleri de hep bu karıdan olduğunu hatırladı.

Nimet Hanım, yüzsüzce metalibinde devam ediyordu:

— Hani bir de tefrikası vardı Nerimanın.. Yavrucağım kendisini bu yazılarla avutmağa çalışırdı! Ne yapsın? Kocası koca değil ki.. Ne ise. İşte o tefrika da artık başlasa... Hani bu tazminat işi tefrika bedeli gibi bir şeyle örtülür de halk ta diyecek bir şey bulamaz demek istiyorum.

Ahmet Nebil, içinden gelen isyanı durdurmak istedi.

— Vallahi, Hanımefendi, dediklerinizi bilmem Reşit Beyefendiye tamam söyliyebilecekmiyim? Siz görüşseniz daha iyi olur.

— Görüşmek isterim, ama, bilmem beni dinlemeğe vakitleri olur mu?

— Yahut isterseniz yazın da mektubunuzu verelim.

Nimet Hanım, anlar gibi oldu:

— Hakkınız var. Söylemek biraz güççe. Zaten belki kendisi de düşünür. O halde siz yalnız avukat meselesile tefrika işini hatırlatın da.. Olmazmı, Nebil Bey? Alt tarafını sonra yine konuşuruz.

Ahmet Nebil, ucuz kurtulduğuna sevinerek vadetti:

Nimet Hanım veda ederek, paytak bacaklarının güçlükle taşıdığı şişman vücudünü sallıya sallıya çıkınca, delikanlı istikrahla dudaklarını büktü. Ağzının içinde biriken, bu şantajcı kadının suratına fırlamak istiyen tükürüğü tutmağa çalışarak:

— Puuuff!

Dedi.

. . . . . .

Yazıcı Zade ticarethanesinin iflâs haberi, o gün öğleden sonra İstanbul piyasasında top gibi patladı. Yazıcı Zade Nazmi Bey son dakikada pek çok yerlere baş vurmuş, o arada Reşit Beye gelmişti. Fakat Öz Türk başmuharriri, böyle bir vaziyette kendisinin müdahalesi ticarethane için faydalı olamıyacağını Yazıcı Zadeye açık açık anlattı.

(Devamı var)

Günün en büyük vazifesi

Meclis reisi Kâzım Pş. Hz. tasarruf haftası münasebetile bir nutuk söyledi

ANKARA, 13 A.A. — Tasarruf haftasının başlangıcı münasebetiyle B. M. Meclisi Reisi Kâzım Paşa Hazretleri dün akşam Radyoda atideki nutku iradetmişlerdir:

Aziz vatandaşlar:

Millî iktısat ve tasarruf cemiyetinin her sene tertip ettiği tasarruf ve yerli malı haftasının bu sene ikincisini kutlulayoruz. Bu hafta her Türk kendine şu suali sormalıdır? Ben iktisadî vazifelerimi yapıyor muyum? Fakat bu suali sorabilmek için iktısadî vazifelerimizin neler olduğunu bilmek lâzımdır.

Vatandaşlar;

İktısadî vazifelerimizin en ehemmiyetlisi yerli malı kullanmaktır.

Ne için her Türk Türkiye malı kullanmalıdır. Ne için yerli malı kullanmak her Türk için millî vazife olsun.

Yerli malı kullanmaz isek ne çıkar, belki hâlâ böyle düşünenler bulunur. Bu gibilerini tenvir etmek için bir az izahat vereyim.

Bu memleket her sene yabancı memleketlere satabildiğinden fazla yabancı memleketlerden satın alıyor. Bu suretle her sene ticaret muvazenemizde vasati 50 milyon lira açık vardır.

Bu açığı kapatabilir miyiz? evet kapatabiliriz. Şurasını her Türk iyice bilmelidir ki bu memlekete her sene yiyecek ve giyecek eşyası olarak 107 milyon liralık mal giriyor. Bu 107 milyon liralık idhalât ta tereyağ, zeytin, peynir, et, pirinç, fasülye ve yumurta gibi memleketimiz de alâsı ve külliyetli miktarı mevcut olan maddeler vardır.

Pamuklu, yünlü ve ipekli mensucat ta bu idhalât eşyası meyanında büyük bir yekûn teşkil eder. Bu saydığım, yiyecek ve içecek ihtiyaclarımızı memleket mamulât ve mahsulâtı ile temin edemiyeceğimizi kim iddia edebilir?

Millî sanayi

Bugün mustakil Türkiyede seneden seneye inkişaf eden bir millî sanayimiz vardır. Bütün dünyada sanayi tarihinde bir durgunluk müşahede edilirken Türkiyede millî sanayimiz genişlemekte ve yükselmektedir. Bu muvaffakiyeti bir ttaraftan hükûmetimizin himayeci iktısat siyasetine diğer taraftan da halkımızın yerli mallarına karşı gittikçe artan rağbetine borçluyuz.

Yiyecek ve giyecek ihtiyaclarımızı yerli mallarımızla temin etmek imkânı mevcut iken Türkiyenin hâlâ yabancı memleketlerden her sene 107 milyon lirayı bulan yiyecek ve giyecek idhalâtını nasıl izah edebiliriz?

Bu suale verilecek cevap şudur; daha henüz her Türk vatandaşı yerli malı kullanmağı itiyat edinmemiştir. Bunlar daha henüz bir şey alırken acaba bunun yerlisi de var mı? diye kendisine bir sual sormayorlar. Halbuki diğer memleketlerde buna çok dikkat ederler. Avrupanın büyük ve kuvvetli memleketleri yerli malına rağbet sayesinde zengin olmuşlardır.

İşte vatandaşlar; günün en büyük vazifesi; her Türk vatandaşına yerli malı kullanmanın hem kendi şahsı hem de millî menfaatleri icabî olduğunu telkin etmek ve bu lüzumu her Türk vatandaşın ruhunda canlı bir şuur haline getirmektir. Eğer her Türk vatandaşı her hangi bir şey alırken satıcıdan onun yerlisini isterse ve yerlisini bulamadığı vakit dükkân dükkân aramak zahmetini çok görmez ise o vakit bir taraftan senevi 107 milyon liralık yiyecek ve giyecek idhali muhakkak kı azalacak ve diğer taraftan ise millî sanayimiz daha geniş bir mikyasta inkişaf imkânlarını bulacaktır.

Yerli malı

Memleketimizde yerli malı mefhumunu bir millî ahlâkhaline sokmak lâzımdır. Yerli malı kullanan bir vatandaş millî ve vatani vazifelerinden en ehemmiyetlisini yaptığını duymalı ve millet tarafından kendisine iyi gözle bakılacağını bilmelidir. İşte bu yeni millî ahlâkı her vatandaşın ruhunda kökleştirmek için bütün milleti mücadeleye davet ediyorum.

Bütün Türk vatandaşları biribirlerini bu hususta teşvik ve kontrol etmekle mükelleftirler. Yabancı malı kullanan bir arkadaşımızı "Her koyun kendi bacağından asılır,, diye kendi taliine ve kendi izanına terk edemeyiz. Onu da gayelerimiz için kazanmağa çalışmak hamiyet iktizasıdır. O halde vatandaşlar yalnız ferdi değil, ictimaî bir vazife karşısındayız. Bu ictimaî vazife etrafında bütün millet seferber olmalıdır.

Bütün dünya memleketleri ayni seferberliği ilân ettiler.

"Sulh zamanında; fakat iktısadî, harp içindeyiz. Bu yeni iktısadî cihan harbinde Türk milleti yeni bir Dumlupınar zaferi kazanacaktır, ve behemehal kazanmalıdır."

Tasarruf

Vatandaşlar;

İktısadî vazifelerimizden biri de tasarruf etmektir. Tasarruf edebilmek için çok para kazanmağa lüzum yoktur. Lüzumu olan şey burada da itiyat ve şuurdur.

Yirmi milyon lira

"Damlaya damlaya göl olur,, demiyor muyuz?

En mühim mesele damlaları bir araya getirebilmektir. Tasarruf itiyadını da bir millî ahlâk haline getirebilirsek o vakit milleti dünyanın tasarruf eden milletleri arasında kendisne lâyik olan mevkii kazanabilir. Beş milyon Türk vatandaşı günde beş kuruş biriktirse, senede yirmi milyon lira toplanır. 14 milyonluk Türk milletinden hiç olmazsa beş milyon vatandaş şüphesiz ki günde beş kuruş biriktirebilir. O halde vatandaşlarımı bir tasarruf seferberliğine davet ediyorum. Gelecek sene "Tasarruf ve yerli malı haftası,, nın üçüncüsünü kutlularken millî bankalarımızın tasarruf hesapları yekûnunda milletimize iftiharla ilân edebilmeliyiz. Bu gün belli başlı millî bankalarımızdaki otuz milyon lirayı bulan tasarruf hesabatını hiç olmazsa doksan milyon liraya çıkartmak, tasarruf seferberliğinde ilk hedefimiz olmalıdır. Bunun için de yerli malı kullanmak davasında olduğu gibi bir içtimaî tasarruf ahlâkı tesis etmek icap eder.

Öyle ise vatandaşlar; gelecek seneki (Tasarruf ve yerli malı haftasına kadar yiyecek, giyecek idhalâtımızı hiç olmazsa yarı yarıya indirebilmek ve millî bankalarımızdaki tasarruf hesaplarını hiç olmazsa 90 milyon liraya çıkarabilmek için hepimizin ayrı ayrı çalışacağımıza emin olarak sözlerime nihayet veriyorum.

Meclis Reisi Kâzım Paşa Hz. nin teşekkürleri

ANKARA, 13 (A.A.) — Türkiye Büyük Millet Meclisi reisi ve millî İktısat ve Tasarruf Cemiyeti Reisi Kâzım Paşa Hazretleri yerli malı ve tasarruf haftası münasebetiyle memleketin her tarafından aldıkları telgraflara ayrı ayrı cevap vermek imkânsızlığından dolayı teşekkürlerinin iblâğına Anadolu Ajansını tavsit buyurmuşlardır.

Yunanistanla Müzakere

Bulgar murahhası Atinada bekleniyor

ATİNA, 10 — Bulgaristan başvekili M. Muşanof Ankarada bulunduğu sırada Tevfik Rüştü Bey, aralarındaki muallâk meseleleri hal ve fasletmek için Bulgaristan ile Yunanistan arasında müzakerata girişilmesi arzusunu izhar etmiştir.

Bunun üzerine Bulgar başvekili Ankara Yunan sefirile mülâkatta bulunmuş ve iki hükûmet arasında daha umumî bir itilâf akti için müzakerata girişilmesi karargir olmuştur. Yunan sefiri Atinadan almış olduğu talimat mucibince Yunanistanın Bulgaristan ile müzakerata girişmeğe amade bulunduğunu ve bunun için Bulgar murahhaslarının Atinaya muvasalâtına intizar ettiğini Bulgar Başvekiline temin etmiştir.

Varşovada bir çok kimseler tevkif edildi

VARŞOVA, 13 A.A. — Bütün memleketlerin komünistleri, "Kıthk günü" olan 15 kânunuevvelde bir takım nümayişler tertibine karar vermiş olduklarından Leh polisi, bir takım taharriyat ve tevkifat icrasına tevessül etmiştir.

Ginsbury'deki Yahudi mahallesinde de muhteşem bir otelde bir takım risaleler müsadere olunmuş ve birçok kimseler tevkif edilmiştir.

Kahen ismindeki 18 yaşında bir delikanlı, elektrik tellerine bir takım kızıl bayraklar asmıştı, polisin teslim emrine itaat etmemiş olduğundan bir revolver kurşunile maktul düşmüştür.

Ittihadı Millî

TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir.

Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel: Beyoğlu — 2003

Poliste

Bekçi Ne yapmış?

Meyvahoşta bir bekçi, kaptanı yaraladı

Evvelki akşam Meyvehoşta Yeşil burun motörünün kaptanı Halil Efendi motörünun yerini değiştirmek istemiş, mahalli bekçi kontrolu Mehmet efendi ise buna mâni olmak istemiş, aralarında kavga çıkmıştır. Mehmet kavga esnasında revolverini çıkarıp Halil kaptanı vurmuş ve firar etmiştir. Halil kaptan Cerrahpaşa hastanesine yatırılmıştır. Polis Mehmedi yakalamak için uğraşmaktadır.

Kafasını patlatmış

Eyüpta, İplik caddesinde tütün deposunda çalışan Hüseyin efendi eve giderken ayni depoda çalışan Ramisli Burhan önüne çıkarak bir odun ile Hüseyin efendinin kafasına vurmuş, Hüseyin efendinin kulağından kan gelmiş, Cerrahpaşa hastanesine yatırılmıştır. Burhan firar etmişse de polis tevkifine çalışmaktadır.

Otomobil çarptı

Şehzade başında oturan saatçı çırağı Mehmet efendiye, şoför Sabri Süreyya efendinin idaresindeki 802 hususi numaralı otomobil çarpmış, Mehmet efendiyi yaralamıştır. Mehmet tedavi altına alınmış şoför yakalanarak hakkında tahkikat başlamıştır.

Üç yerinden yaraladı

Üsküdarda Ahmet çelebi mahallesinde Açık türbe yokuşunda 52 numarada oturan taşçı Celâl'in önüne Hüseyin isminde birisi çıkarak bıçakla Celâl'i sağ ve sol memesi üzerinden ve sağ bacağından yaralamıştır. Yaralı Tıp fakültesine yatırılmış, Hüseyin yakalanmıştır.

Böyle şey olur mu?

Kumkapıda oturan Müsettin Vartil isminde birisi alacağını istemek için, Beyazıtte Lekeci sokağında oturan Arap Mustafanın hanesin gitmiş, Arap Mustafa, Müsettini içeri almışsada, Müsettin hane içerisinde kendisinin Arap Mustafa karısı Afife Hanım ve çırağı İsmail tarafından dövülüp 20 lira parasının ve cep saatının alındığını iddia etmektedir. Polis Arap Mustafayı karısı ve çırağı ile derdest etmiş, tahkikata başlamıştır.

Heroin yakalandı

Dün, Beyoğlunda, Mehmedin kahvesinde yapılan taharriyat neticesinde heroin bulunmuş, kahve kapatılmıştır. Polis tahkikat yapmaktadır.

Bir tashih

Kızıltopraktaki Kara Vasıf Beyin feci bir surette uğradığı tren kazası hâdisesi münasebetile tevkif edilen makinist Faik Salih ve ateşçiden dükü nüshamızda ateşçinin ifadesi alındıktan sonra serbest bırakıldığı yazılacak yerde sehven makinist Faik Salih efendisinin serbest bırakıldığı yazılmış olduğundan tashih olunur.

Bir memurun feci ölümü!

Darphane damga müdiriyeti muhasebe mümeyyizi Mustafa efendi 5 — 10 dakika içinde nezfi demden olmüştür.

Mustafa efendi cumartesi günü saat beşte darphaneden çıkmış evine giderken adliye önünde kendisine bir baygınlık gelmiş, bunu müteakip ağzından ve burnundan kan gelmeye başlamış, o ande arkadaşları tarafından bir otomobile konularak Gülhane hastanesine nakledilmiş, hastane icerisine girerken kapı yanında vefat etmiştir. Bunun üzerine müddeiumumiliğe, polise, Belediye doktoruna telefon edilmiş, belediye doktorunun yapmış olduğu muayene neticesinde, Mustafa efendinin müteverrim olduğu ve ciğerlerinin patlamasile vefat ettiği anlaşılmıştır. Mustafa efendi Morga kaldırılmamıştır.

Japonyada Son vaziyet

TOKYO, 13 A.A. — İttihaz etmiş olduğu hattı hareket kabinenin istifasını tacil etmiş olan M. Adashi'in eski hükûmet ekseriyet fırkasından ayrılmağa karar vermiş olduğunu beyan etmiştir. Diğerlerin de mumaileyhe imtisal edecekleri zannolunmaktadır.

M. Yoskizvva, hariciye nazırı olacak

TOKYO, 13 A.A. — İndopacifique ajansı, hariciye nazırlığı vazifesinin henüz kimseye tevdi edilmemiş olduğunu, ancak bu makama M. İnukau'nun damadı olan M. Konkichi Yoskizawa'nın getirileceğinin umumiyetle zannedilmekte bulunduğunu haber vermektedir.

Malûm olduğu veçhile M. Yoskizawa, hali hazırda Paris'ta bulunmaktadır.

Koli muamelâtı

(Başı 1 inci sahifede)

diden gümrük idaresi tarafından alınmış ve tasnif edilmişti. Yeni kararnamenin tebliği üzerine bu beyannamelerin eshabı

Başmüdür Seyfi Bey

na iadesi zarureti hasıl olmuştur. Dün Gümrük idaresi bu işle meşgul olmuştur. Diğer taraftan iki numaralı kararname hariçle yapılan koli muamelesi için de yeni bir vaziyet ihdas etmiştir. Kararnamede koli muamelesinin de kontenjana tabi olduğu tasrih edilmiştir. Yalnız kararname sene başından itibaren mevkii meriyete girmektedir. Halbuki evvelki akşam geç vakit kolilere tak yidat vaz'ı hakkında telefonla bir emir verilmiştir.

İstanbul gümrük baş müdürlüğü bir taraftan koli muamelâtını durdurmakla beraber diğer taraftan hakikî vaziyeti anlamak için Paket postanesi gümrük muavini Nureddin Bey Ankaraya gönderilmiştir.

Tasarruf haftası Devam ediyor

(Başı 1 inci sahifede)

da halka yerli malları hakkında konferanslar verilecektir. Haftanın son günü olan cuma gününün programı pek parlak şekilde tertip edilmiştir. O gün saat birde Darülfünun önünden başlayacak yerli malları resmi geçidine mektepler ve izcilerle halk teşekkülleri de iştirak edecektir. Resmi geçit Taksimde nihayet bulacak, fakat yerli mallarını hâmil kamyonlar şehrin her tarafını gezeceklerdir. Tasarruf cemiyeti halka ve mekteplilere yerli mamûlât ve masnuatın nerelerde çıktığını gösteren nefis bir memleket haritası tabettirmektedir. Bu harita perşembe günü meccanen tevzi edilecektir.

Memurların giyimi

İktısat ve Tasarruf Cemiyeti kâtibi umumîliğinden dün Vilâyete bir tezkere gelmiştir. Bu tezkerede yiyecek ve giyecek maddelerimiz için harice senevî yüz milyon lira gitmekte olduğu ve millî seferberlik münasebetile halka telkinatta bulunulmakla beraber memurların giyecek eşya ve yiyecek mevadı dahilî mamûlât ve mahsulâttan temin etmeleri bildirilmiştir. Cemiyet ayrıca Vilâyeyete tasarruf işleri ile candan alâkadar olduğundan teşekkür etmiştir.

Konferanslar

Etıbba odası heyeti idaresi tarafından geçen hafta ihdas edilen karar cümlesinden olmak üzere oda reisi Müderris Tevfik Salim Paşa tarafından yeni Türk kodeksi ve millî tasarruf ta hekimlerin ve eczacıların vazifesi) hakkında cuma günü saat ondaHalkevinde münakaşalı bir konferans verecektir. Ve bu konferans esnasında yerli müstahzarat âmillerinin de yapmakta oldukları müstahzarat teşhir edilecektir.

Önümüzdeki hafta zarfında (tedavide tasarruf) mevzuu hakkında müderris Akil Muhtar Bey tarafından Tıp fakültesinde bir konferans verilecektir.

Propaganda için..

Kadınlar Birliği idare heyeti dün içtima ederek tasarruf haftası hakkında yapıalcak propaganda etrafında görüşmüşlerdir.

İzmirde tasarruf haftası

İZMİR, 13 A.A. — Şehrimizde tasarruf haftası programı büyük bir intizam ile devam etmekte yer yer tertip edilen konferanslar verilmekte halk irşat edilmektedir.

Edirne'de tasarruf haftası

EDİRNE, 13 (A.A.) — Tasarruf haftası muntazam bir program ve çok derin bir alâka ile tes'it olunuyor.

Vilâyette

Yalova Adliyesi

Adlî teşkilât ta ikmal ediliyor

Yolova'da mülkî ve adlî teşkilâtın noksanları ikmal edilmektedir.

Yalova hakimliğine Adana aza mülâzımı Remzi Bey tayin edilmiştir.

Babaeski kaymakamı

Yeşilköy nahiye müdürü Emin Bey Babaeski kaymakamlığına tayin edilmiştir.

Yeni alınan aygırlar

Birkaç sene evvel vilâyet eski mülkiye baytar mektebinde bir aygır deposu tesis etmişti. Bu depoda en iyi cinsten halisüddem arap atları vardır. Bu atlar, senenin muhtelif zamanlarında damızlık olarak köylere dağıtılmakta ve iyi döl almağa çalışılmıktadır.

Aygırlar, hayvanlarımızın cinsini ıslaha çok yardım ediyorlar. Vilâyet aygır deposuna esbak sadrazam Sait Halim paşa merhumun oğlu prens Halim Bey, gayet kıymetli arap cinsinden bir at hediye etmiştir.

Aygır deposu tamire muhtaç olduğundan depo binasının tamir ve tevsiine teşebbüs edilmiştir.

Koşu için getirilen üç yaşında haliskan Meur. de Furkuan adlı İngiliz atı belediyece 500 lira mukabilinde Baltacı çiftliği sahibi Prens Halim Beyden mübayaa edilerek Vilâyet aygır deposuna idhal olunmuştur.

Hediye boğa

Amerikada Brookvale çiftliği hükûmetimize takdim edilmek üzere İstanbula (onuncu Vindsor Domino) isminde bir boğa göndermiştir. Bu boğanın 10 batınlık şeceresi Amerikadan nüfus kâğıdile birlikte gelmiştir. Bu boğanın büyük babası 1918 de 15,000 Türk lirasına satılmıştır. Kendisine ise buraya gelmeden evvel 4800 Türk lirası kıymet biçilmiştir. Bu boğa vilâyet aygır deposunda bulunmaktadır. İktısat vekâletinden gelecek emre göre tayin edilecek haraya gönderilecektir.

H. Fırkası kongreleri

İZMİR, 13 A.A. — Vilâyetin bilûmum kazalarında ve merkezde C. Halk Fırkası bilûmum nahiye kongreleri gayet hararetle devam etmektedir. Namzet gösterilmeksizin yapılan bu ilk intihabat iyi intibalar bırakmaktadır.

Cemiyeti akvamın Muvaffakıyetsizliği

PARİS, 13 A.A. — Sosyalistlerin naşiri efkârı olan Populair gazetesi, "Cemiyeti Akvamın muvaffakiyetsizliği" ünvanlı makalesinde Paris'te inikat etmiş olan Cemiyeti Akvam meclisinin son icraatı dolayısile Cemiyet mahafilinde izhar olunan memnuniyete iştirak edemiyeceğini yazmaktadır.

Bu gazete ilâveten diyor ki: Cemiyeti Akvam, Mançuri işinde şerefini kurtaramamıştır. Çünkü prensiplerine sadık kalamamıştır. Japonya, muahedeler ahkâmına muhalif olarak Mançuri'yi işgal etmiş ve Cemiyeti Akvamın müdahelesine rağmen orada kalmıştır. Şimdi meclis; Japonya'dan vadetmiş olduğu tahliyeyi bile istemeğe cesaret edemiyor.

Fransa ile İngiltere arasındaki Müzakereler

PARİS, 13 A.A. — Amele ve müstahdemine mükâfat tevzii münasebetile bir nutuk söylemiş olan ticaret nazırı Fransa ile İngiltere arasında tahaddüs etmiş olan son müşkülâttan bahsederek bilhassa şu sözleri söylemiştir:

"Bu müşkküllerin halledilmesini samimiyetle temenni ediyoruz. Bunun için bütün kuvvetimizle ve en dostane bir zihniyetle çalışıyoruz. Yalnız çetin imtihanlar geçirmiş olduğumuzun ve millî istihsal membaımızın tükenmesine müsaade edemiyeceğimizin ve amelemizi işsiz kalmıya mahkûm edemiyeceğimizin kabul ve teslim edilmesini istiyoruz.

Nasıl Para Kazandınız?

Saraç Yakup Sabri Bey ne diyor?

İşinin sahibi olmıyan, ömrü oldukça para sahibi olamaz..

Çanta çanta çanta.. Mektepli çantası, el çantası, arka çantası... Ve her cesamette muhtelif bavullar.. Valizler, kayış kemerler ve daha böyle sarraçlığa müteallik birçok eşya ile dolu mağazasında sarraç Yakup Sabri Bey bana hayatını anlatıyor:

— Divrikliyim.. 10 yaşında İstanbula geldim. İlk tahsilimi Ak Şemsettin mahallesindeki iptidaî mektebinde yaptıktan sonra Fatih nümune rüştiyesinde okudum. Bu sırada

Yakup Sabri Bey

sarraçlığa heves etmiştim Mektebi bitirince Saraçhane başındaki çarşıda, sarraç Ömer Efendinin mağazasına (yirmi para) yevmiye ile girdim. Düşünün bir kere.. Günde yirmi para ile velev ki altın para zamanı olsun, ne yapılabilirdi?. Fakat, ben, bu az paraya kanaat ederek çalıştım. Çıraklar arasında açıkgözlülükle tanıldım. Tamam dört sene, uykularımı feda ederek kendimi sarraçlığa verdim. Dört sene sonra, yevmiyemi, yirmi paradan beş kuruşa çıkarmışlardı.

O tarihlerde iki kısım sarraçlık vardı: Birisi, eğer ve koşum işleri ki, buna kaba sarraçlık diyorlardı. Diğeri de bavul, çanta, silâhlık, fişeklik gibi şeyler ki, bunun da ismi ince sarraçlık idi. Bizim yaptığımız ince sarraçlıktı.

Kalfalıkta bir sene kaldım. Yevmiyem 8 kuruş olmuştu. 318 tarihinde, gündeliğimden yemeyip içmeyip biriktirdiğim paralarla Saraçhanebaşında ilk sarraç dükkânımı açtım. Sermayem 17 altın lira idi. Fakat ticarette, itibar, hazır paradan daha ziyade iş görür. Benim de param azdı, ama itibarım yerinde idi. Kredi sayesinde, 10 sene sonra dükkânı tevsi etmeğe muvaffak oldum. İşlerim, çok iyi giderken, 324 senesinin sonlarında zuhur eden büyük Çırçır yangını ile felâkete sürüklendik. Kendi malım olan dükkân, yandı. Ne dükkânım, ne dükkândaki mallarım sigortalı değildi. Yangından bir kısım eşyamı kurtarabilmiştim. Fakat, işsiz, güçsüzdüm. Şurada burada dolaşıyordum.

Bir gün, Uzun çarşı taraflarında dolaşırken, kendi kendime:

— Burada dükkân açsam nasıl olur? Diye düşündüm.

Hemen ertesi gün, boş bir dükkân bulup kiraladım. Vakit geçirmeden işe koyuldum. Benim Uzun Çarşıda yerleştiğimi gören öteki sarraçlar da, birer ikişer dükkân açtılar.

Üç dört sene içinde 36 sarraç, Uzunçarşıda toplanmıştık. Fakat harbi umumî, araya girince, işlerimiz tekrar bozuldu. Birçoklarımız asker olduk. Bu meyanda ben de dükkânı bozdum. Askere gittim.

Terhis olunduğum zaman mütareke olmuştu. Tekrar sarraçlığa başladık. Kendimi yıpratırcasına, çalışıyordum. Çektiğim bunca ziyanları, az zamanda çıkardım. Dükkâna yeni çeşitler düzerek işi ilerletmeğe gayret ettim.

Bugün, bir atelyem var. İçinde 22 kişi çalıştırıyorum. Toptan ve parakende satış yaptığım bir mağazam var. Sarraçlığın bugünkü vaziyeti, bize istikbal için çok ümitler veriyor. Yaptığımız ince sarraçlık mamûlâtı, çok büyük rağbete mazhar oldu.

Para nasıl kazanılır? Diye soruyorsunuz. Bence, para itibarla kazanılır. Piyasaya emniyet telkin etmiyen bir tüccar, işinde muvaffak olamaz.

Ben şu dükkânı açtığım zaman, bütün sermayem, iki yüz liradan fazla değildi. Bugün, kimseye borçlu değilim. Bilâkis alacaklı vaziyetteyim.

İnsan, işinin sahibi olmalıdır. İşinin sahibi olmıyan, ömrü oldukça para sahibi olamaz.,,

M. ?

Spor

Bu halimizle acaba ne yapacağız?

Dünkü son tecrübe hâlâ iyi hazırlanamadığımızı gösteriyor

Galatasaray - Fenerbahçe muhteliti dün Taksim stadyumunda Yunan maçlarına hazırlık olmak üzere İtalyan, Pera, Kurtuluş muhteliti ile bir ekzersiz müsabakası yaptılar. Muhtelitte maalesef gene bir çok oyuncular eksikti. Millî maçlar mevzuu bahis olduğu bir zamanda gençlerimizin bir parça fedakâr olmaları lâzımdır. Fener - Galatasaray muhteliti şu suretle teşekkül etmişti: Avni - Bürhan, Mithat - Suphi, Nihat, Muammer - Niyazi, Ulvi, Zeki, Kemal Şefik, Rebiî Diğer muhtelit te eksikti. Hakem Refik Osman Bey, hücuma muhtelit başladı. Daha ilk dakikadan itibaren hâkimiyeti aldılar. Daha beş dakika olmamıştı ki Ulvi Zekiden aldığı bir pasla ilk golü kaydetti. Artık oyun Rum muhtelitinin nısıf sahasında oynanıyor. Gene bir hücumda Rebiî Zekiden aldığı çok güzel bir pası gole tahvil etti. Bu ikinci goldü Çok geçmeden Zeki Niyaziden aldığı bir pasla üçüncü golü yaptı, İtalyanlar da bir gol yaptılar ve devre 3 - 1 bitti İkinci devrede muhtelit çok bozuk bir oyun oynadı. Zaten oyunda bir zevk yoktu. Bu devre de bir gol yaptı. Ve oyunu 4 - 1 kazandı Muhtelitte gene Zekiden başka kimse görünmüyor Bu vaziyetle Yunanistana nasıl gidileceğine bir türlü akıl erdiremiyoruz. Hâlâ ne çalışıyor, ne de bu işteki ehemmiyeti idrak edebiliyoruz.

Niçin daima NEŞ'ELİYİM ?

Beş dakika evel müthiş surette dişim ağrıyordu. Muhakkak dün akşam üşümüş olacağım. İki tablet "ASPİRİN" aldım. Şimdi tamamen geçti.
"ASPİRİN" in sizin de ağrılarınızı ve sinir bozukluklarınızı böyle çabuk geçireceğine eminim..

JUBOL

Daima sıhhat üzere olmak için her akşam bir komprime (Jübol) alınız.
Paris hastaneleri müteahhitleri ŞATELEN MÜESSESATI Bilûmum eczanelerde satılır.

JÜBOL, Barsakları yeniden tamir ve ihya eder

İNKIBAZ İLTİHABI EMA USRETİ HAZIM MİGREM

Bağırsakların nazımı olan (JÜBOL) İnkıbazdan mustarip olanlara muayyen bir saatte defi hacet etmelerini temin eder.

Ona en Mükemmel mukavvi olan

EMULSİYON SKOT

içiriniz. Balıkyağı o derece müessir olmadığından çocuklarınıza her halde yüksek derecede tabiî olan Emulsiyon Skot kuvvet şurubunu vermeğe itina ediniz. Bütün dünyada Doktorlar tarafından yapılan teçrübelerle (Emulsiyon Skot) un balıkyağındad üç defa daha kuvvetli olduğu anlaşılmıştır. Emulsiyon Scot, vücutları sağlamlaştırır, kemikleri kuvvetlendirir ve kanı zenginleştirir. Öksürüğü, romatizma ve sair hastalıkları def ve izale eder.

Kuvvet ve sıhhat için

EMULSİYON SKOT

Güzel Bir Kürk

Şık kadın tuvaletinin lâzımı gayri müfarikidir. Bey oğlunda İstiklâl caddesinde 391 No. lı

EPREM

mağazalarında en güzel kürkleri rekabet kabul etmez fiatlarla bulacaksınız.

MAMA

Dr. Hakkı Şinasi Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır

Soir De Paris

Itrıyat ve pudrası

Meşhur Paris Itrıyatçısı ve

CENDRES DE ROSE ROUGE MANDARİN

fard pastellerinin mucidi

Bourjois

nın son ibdaıdır.

Bayiinizden: Her vakıt

"Gui,,- "Gui 40 Fin,,- "Rex,,

Çoraplarile "GEVE,, iç çamaşırlarını ve büyük Fransız marka GASTON VERDIER kadın çoraplarını isteyiniz.

Istanbul Ziraat Mektebi Müdürlüğünden:

Mektebimize lüzumu olan bir adet kamyonetin 16-12-931 tarihine müsadif çarşamba günü saat on beş buçukta ihale edilmek üzere kapalı zarf usulile münakasaya vazedilmiştir. Taliplerin şeraiti münakasayı anlamak ve yevmi ihalede iştirak etmek üzere Galatasaray Lisesi binası dahilinde kâin İstanbul Ziraat mektebi mübayaat komisyonuna müracaatları. (8828).

Eczane ve Ecza Depolarile

Koyun sahiplerine

Koyun ve keçilerin kelebek hastalığı için hükûmet tarafından imal ettirilen Distofajin hayvan sahiplerine, ecza depolarına ve eczanelere ucuz olarak satılmaktadır. On koyun için beher kutusu 75 kuruştur. Hastalık mevsimi dolayısile seri surette tedarik için doğruda doğruya

Selimiyede Yüksek Baytar mektebinde Distofajin imalâthanesine müracaat edilmesi.

Mefsuh Adana

Türkocağı emlâki satılıyor.

Adana C. H. F. Vilâyet Heyeti Riyasetinden:

Cinsi ve müştemilâtı	*Mevki*	*Senelik icar bedeli Lira.*	*Kuruş.*
728 metre murabbaı üzerine mebni fevkani 15 oda, 1 büyük salon, 1 büyük koridor ve bilcümle teferruatını şamil bulunan şimdiki Belediye dairesile bu dairenin alt katında 17 bap dükkânı havî kârgir bina	Adanada Postane civarı	4432	50

Müzayede müddeti
20 Teşrinisani 931 — 20 Kânunuevvel 931
Bir aydır.
Muvakkat ihale günü
20 Kânunuevvel 1931 tarihine müsadif Pazar günü saat 15 tir.
İhale yeri
Şimdiki Halk Fırkası binasında ihale edilecektir.

Yukarıda cinsi, evsafı, mevkii, senelik icarı, müzayede müddeti, muvakkat ihale yeri ve ihale günü ve saati yazılı Adana Türkocağı emlâkinden bulunan şimdiki Belediye dairesi binasile altındaki 17 bap dükkân satılıktır.

Tayin edilen gün ve saatte muvakkat ihalesi yapıldıktan sonra kat'î ihalesinin icrası için 10 gün temdit edilecek ve bu müddet zarfında yüzde 10 zamla pey kabul edilecektir.

Taliplerin daha fazla tafsilât almak, olbaptaki şartnameyi görmek, binanın krokisini tetkik etmek üzere her gün saat 9 dan 12 ye ve 14 ten 20 ye kadar Cümhuriyet Halk Fırkasına müracaat eylemeleri ilân olunur. (4272)

MİS

Fabrikası bir çok sergilerden madalya kazanmıştır.
Kolonyaları: Mevcut kolonyaların mükemmelidir.
Pudraları: Yüze taravet verir, gençlik temin eder.
Kremleri: Yüz ve ellerdeki çatlakları geçirir.
Sabunları: En mükemmel ıtrî sabunlardır.
Esansları: Çiçek bahçelerini temsil eder.
Deposu: Nuruosmaniye'de Şıracı Ali Sinan karşısında No. 48

KARON Alman kitaphanesi Boyoğlu Tünel meydanında 523

Mefsuh Adana

Türkocağı emlâki satılıyor.

Adana C. H. F. Vâyet Heyeti Riyasetinden:

Cinsi ve müştemilâtı	*Mevki*	*Senelik icar bedeli Lira.*	*Kuruş.*
600 metre murabbaı arsa üzerine mebni dahilen 1000 kişi istiabına kâfi ve fevkalâde sıhhî ve fennî son sistem sabit sandalyalar ve kanepelerle müceh hez büyük bir salon ve her biri dört kişilik 11 loca ve 150 kişi istiabına göre yapılmış balkon ve çok muhteşem sahnesile sahnenin iki tarafında karşılıklı "4" oda, sahne altında "büyük bir depo'" muntazam bir makine dairesi ve büyük sistem motör ve dinamo ve fennin icabına göre tesis edilmiş aparay dairesile sesli, sözlü, şarkılı olmak üzere son sistem sinema makinesile aspiratorlar mücehhez ve haricen büfe, kişe, methal salonu ve iki büyük teneffüs salonunu havi ve son sistem elektrik tesisatile tenvir edilmiş, su tulumbası ve diğer müştemilâtını havi kârgir sineması.	Kuru köprüde Han kurbu	3500	

Müzayede müddeti
20 Teşrinisani 931 — 20 Kânunuevvel 931
Bir aydır.
Muvakkat ihale günü
20 Kânunuevvel 931 tarihine müsadif Pazar günü saat 15 tir.
İhale yeri: Şimdiki Halk Fırkası binasında ihale edilecektir.

Yukarda cinsi, müştemilâtı, mevkii, senelik icarı, müzayede müddeti, muvakkat ihale günü ve ihale yeri ve ihale saati yazılı bulunan Kuru köprüdeki Türk ocağı sineması satılıktır.

Tayin edilen gün ve saatte muvakkat ihalesi yapıldıktan sonra kat'î ihalesinin icrası için "10" gün temdit edilecek ve bu müddet zarfında yüzde 10 zamla pey kabul edilecektir.

Taliplerin daha fazla tafsilât almak, olbaptaki şartnameyi görmek, binanın krokisini tetkik etmek üzere her gün saat 9 dan 12 ye ve 14 ten 20 ye kadar Cümhuriyet Halk Fırkasına müracaat eylemeleri ilân olunur. (4274)

Istanbul Deniz Levazım Satınalma Komisyonundan:

500000 kilo ekmek: Kapalı zarfla münakasası: 15 Birincikânun 931 salı günü saat 10,5 ta.

Marmara Üssü Bahrî ve Müstahkem Mevki kumandanlığı ihtiyacı olan yukarıda mikdarı yazılı ekmeğin hizasındaki gün ve saatte münakasası icra olunacağından taliplerin münakasa gün ve saatinde muvakkat teminatlarile Kasımpaşada Satın Alma komisyonuna müracaatları. Arzu edenlere şartnamesini her gün İzmitte Üssü Bahrî kumandanlığı levazım müdiriyetinden veya Kasımpaşada Deniz levazımı Satın alma komisyonundan tedarik edebilirler. (3976)

Jandarma Satınalma Komisyonu Riyasetinden:

Jandarma için (3800) - (3900) takım kışlık elbise ile o miktar şapka ve tozluk imaliyesi kapalı zarfla münakasaya çıkarılmıştır. Münakasa 24 Birinci Kânun 931 Perşembe günüdür. Taliplerin şartnameyi ve nümunelerini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirâk için teminat ve teklif mektuplarile yevmi mezkûrda saat on beşten on altıya kadar Gedikpaşadaki Komisyonumuza müracaatları. (4233)

Devlet Demiryolları idaresi ilânları

10000 M 3 oksijen münakasası 5-1-932 tarihinde saat 15 te Ankara'da umumî müdürlük merkezinde icra edilecektir. Fazla malûmat Haydarpaşa ve Ankara'da Umumî Müdürlük veznelerinde ikişer liraya satılmakta olan şartnamelerde yazılıdır. (4408)

Sıhhat ve içtimaî muavenet vekâletinden:

(1262) numaralı İspençiyarî ve Tıbbî müstahzarlar Kanununun (12) inci maddesi mucibince bütün müstahzarların haricî ambalajlarile tarifenamelerinde perakende satış fiatının yazılması iktiza eylediği halde bir takım ecnebî müstahzarlarının bu fiatı havi olmadıkları görülmetkedir Memlekete ithal edilen ecnebî müstahzarları üzerinde dahi İstanbul piyasasına göre tesbit edildiği gösterilmek üzere Türk parasile perakende satış fiatının bulunması hususunun bu gibi müstahzarları ithal edenler tarafından en kısa bir zaman zarfında temin edilmesi lüzumu ilân olunur. (4364)

Istanbul Evkaf Müdürlüğünden:

	Müddeti icar, sene
1 — Anadoluhisarında Çavuşbaşı çiftliği otlakiyesi	1
2 — „ „ „ dahilinde 270 dönüm tarla	1
3 — „ „ „ „ 195 „ „	1
4 — Saymocağında 100 dönüm tarla	3
5 — „ „ 95 „ „	3
6 — „ „ 84 „ „	3
7 — „ „ 20 „ „	3
8 — „ „ 14,5 „ „	3
9 — Vidos kariyesinde 8 „ „	3
10 — Üsküdarda Nuhkuyusunda Seyit Ahmetderesinde 20 dönüm tarla	3
11 — Üsküdar'da Dağhamamında 3 dönüm tarla	3
12 — Beykoz'da Hünkâr iskelesinde çayır ve kır kahveciliği	3
13 — Hasköy'de dere sokağında 43 No. nısıf bostan	3
14 — Paşabahçesinde Sultaniye çayırında 30 dönüm tarla	3

Mebdei icarlar: Eski müstecirler için aktı sabıkın hitamı yeni müstecirler için teslim tarihidir.

Müddet: 19 Kâ. evvel 931 cumartesi günü saat on beşe kadar.

Balâda muharrer emlâkin pazarlıkla kiraya verilmesine Encümen idarece karar verilmiştir. Talipler şartnameyi okumak ve teminat itaederek icara ait taleplerini dermeyan eylemek için İstanbul Evkaf müdiriyetinde varidat müdürlüğü akarlar kalemine müracaatları ilân olunur. (4400)

Etibba Odası Riyasetinden:

Müderris Tevfik Salim Paşa tarafından 18 K. evvel 1931 cuma günü sabah saat 10 da sabık Türk Ocağı salonunda (yeni Türk Kodeksi ve Millî tasarrufta hekimlerin ve eczacıların vazifesi) hakında münakaşalı bir konferans verilecektir. Âzayı kiramın teşrifleri rica olunur. Bu münasebetle yerli müstahzaratımız da teşhir edilecetkir. (4401)

6 Kânunuevvel pazar nushamızda intişar eden "Sovyet Antrasit kömürü,, ilânında Yanlış dizilen telefon nümerosunun doğrusu B. O. 4587 dir

3 üncü Kolordu ilânları

İstanbul'da bulunan kıtaatın ve müessesatın ekmek ve erzaklarının senelik nakliyatının pazarlığı tekrar 23-12-931 tarih çarşamba günü saat 51te komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve pazarlışa iştirak edeceklerin de yevmi muayyende komisyonumuza müracaatları. (642) (4407)

***

K. O. yiyecek ambarında istihdam edilmek üzere iki hamala ihtiyaç vardır. Taliplerin 19-12-931 tarih cumartesi günü saat 15 te K. O. yoklama komisyonuna müracaatları. (639) (4404)

***

K. O. ve birinci fırka kıtaatının Ramazan ihtiyacı olan makarna alenî münakasa ile satın alınacaktır. İhalesi 14-12-931 pazartesi günü saat 16 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnameyi almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de yevmi muayyeninde komisyonumuza müracaatları. (592) (4046)

Beyoğlu birinci Sulh Hukuk Hakimliğinden. Cemile Hanımın Feriköyünde Ayazma sokağında 39 N. lı hanede sakine Fatma H. aleyhine ikame ettiği izalei şuyu davasının cari muhakemesinde müddeialeyhanın ikametgâhının meçhuliyetine binaen hakkında verilen giyap kararının tapu senedi ibraz ve tetkik kılındığından bahisle yirmi gün müddetle ilânen tebliğine ve yevmi muhakemenin saat 9,30 da talikine karar verilmiş olduğundan muayyen günde itirazen hazır bulunmadığı taktirde muhakemenin giyaben ruyet olunacağı ilân olunur.

SEYRİSEFAIN

Merkez acenta: Galata Köprü başı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdar zade han 2. 2740.

PİRE - İSKENDERİYE POSTASI

(EGE) 15 kânunuevvel salı 10 da Galata rıhtımından kalkar.

14 Kânunuevvel pazartesi Trabzon ve Bandırma postaları yapılmıyacaktır.

Alemdar Zade Mehmet Vapurları

Lüks ve seri Karadeniz Postası

Bülent VAPURU 14K. evvel Pazartesi

günü akşam saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ünye, Ordu, Gireson, Trabzon, Rize, Sürmene, Vakfıkebir ve Görele ye azimet ve avdet edecektir.

Dikkat. — Yazıhanem Alâiye hanı 1 inci kata naklolunmuştur. Tel. 21037

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENİZ POSTASI

Anadolu vapuru 14 K. evvel Pazartesi

günü akşamı Sirkeciden harcketle (Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Kireson, Trabzon, Sürmene ve Rizeye gidecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acenteliğine müracaat.

Tel 21515

MİLLİYET MATBAASI